

လှိုလှိုတိုဆဲးတိုလဒီးကိုအတိုလီ၊ ဆီလိာ်သး

2024-2028

Karen S'gaw | ကညီကို

တၢ်သ့ၣ်ညါဟ်ပနီၣ်ဝဲဒၣ်အဘိရံက့ၣ်န့ၣ်ဒီးထိရဲး(တ)စထရဲး(တ)ကီးဖိတဖၣ်ဒ်ပုၤလၢအဘၣ်ထွဲဒီးထံကီၢ်တဘျီအံၤဒီးမ့ၢ်ထူလံၤထံကစၢ်ကီၢ်ကစၢ်လၢဟီၣ်ခိၣ်တၢ်လီၤတဖၣ်လၢပကရၢဖံးမၤဝဲဒၣ်ပမုၢ်ဝဲၤတၢ်ဖံးတၢ်မၤလၢအလိၤန့ၣ်လီၤ.

NDIA သ့ၣ်ညါဟ်ပနီၣ်ဝဲဒၣ်အဘိရံက့ၣ်န့ၣ်ဒီးထိရဲး(တ)စထရဲး(တ)ကီးဖိတဖၣ်ဒ်ပုၤလၢအဘၣ်ထွဲဒီးထံကီၢ်တဘျီအံၤဒီးမ့ၢ်ထူလံၤထံကစၢ်ကီၢ်ကစၢ်လၢဟီၣ်ခိၣ်တၢ်လီၤတဖၣ်လၢပကရၢဖံးမၤဝဲဒၣ်ပမုၢ်ဝဲၤတၢ်ဖံးတၢ်မၤလၢအလိၤန့ၣ်လီၤ.

ပဟ့ၣ်ပတၢ်ယူးယီၢ်ဆူထံကစၢ်ကီၢ်ကစၢ်လၢဟီၣ်ခိၣ်တၢ်လီၤလၢပမၤတၢ်ဒီးဒ်န့ၣ်အသိးအဝဲသ့ၣ်အမ့ၢ်ပုၤဒီးသးပုၤလၢအပူၤကွံာ်,အခဲအံၤဒီးလၢအကအိၣ်ထီၣ်ဆူညါတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

NDIA အံၤဟ့ၣ်လီၤသးမၤတၢ်လၢတၢ်ကဟ့ၣ်လၢဟ့ၣ်ကပီၤအဘိရံက့ၣ်န့ၣ်ဒီးထိရဲးစထရဲး(တ)ကီးဖိအလုၢ်လၢတၢ်ဆဲးတၢ်လၢဒီးနီၢ်သးအတၢ်ရဲလိာ်မၤထွဲဒီးကီၢ်,ထံ,ပိၣ်လဲၣ်လၢအတၢ်လီၤဆီတဒ်သိးတဖၣ်ဒီးအဝဲသ့ၣ်အတၢ်မၤစၢၤဆီၣ်ထွဲဆူပုၤတဝၢအပူၤအဒိၣ်အအါအဂီၢ်အယိၣ်န့ၣ်လီၤ.

CEO အတၢ်ကတိၤဆူၤန့ၣ်

National Disability Insurance Agency (NDIA) (ထံကီၢ်သးနီၢ်ခိၣ်ကွၢ်ဂီၤတလၢတပျဲတဆူၣ်တချ့တၢ်အုၣ်ကီၢ်အကရၢ)

NDIA အံၤဟ့ၣ်လီၤအသးမၤတၢ်လၢအိးစတြဲလယါအတၢ်ဒုးဟ်ဃုာ်ဟ်ဂီၢ်ကယဲၢ်မ့ၢ်အိးစတြဲလယါဖိလၢအအိၣ်ဒီးသးနီၢ်ခိၣ်ကွၢ်ဂီၤတလၢတပျဲတဆူၣ်တချ့တဖၣ်ခဲလၢအဂီၢ်လီၤ.

တၢ်ဟ့ၣ်လီၤသးအခိၣ်ကျၢၢ်မ့ၢ်ပမူဒါလၢတၢ်ကဆီၣ်ထွဲပုၤလၢအအိၣ်ဒီးသးနီၢ်ခိၣ်ကွၢ်ဂီၤတလၢတပျဲတဆူၣ်တချ့လၢအိၣ်ဟဲလၢထံကီၢ်တဒ်သိးလိာ်အသး,ကျိၣ်တဒ်သိးလိာ်သးဒီးထူသနူတဒ်သိးလိာ်သးတဖၣ်လၢတၢ်ကဟ့ၣ်လီၤတၢ်လဲၤခိၣ်ဖျိအဂ့ၢ်ကတၢ်ဆူကယဲၢ်မ့ၢ် NDIS ပုၤပဉ်ဃုာ်ပဉ်ဂီၢ်လၢအအိၣ်ဟဲလၢလုၢ်လၢတၢ်ဆဲးတၢ်လၢဒီးကျိၣ်အတၢ်တဒ်သိးလိာ်အသး (CALD) အကျါတဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ပန်ဟူဘဉ်တၢ်လၢ CALD အပူၤဟ်ဃုာ်ဟ်ဂီၢ်တဖၣ်ဒီးအဝဲသ့ၣ်အပူၤတၢ်တဖၣ်အအိၣ်ဘဉ်ဃးတၢ်
လၢအဝဲသ့ၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်လဲၤခီဖျိလၢအတၢ်မၤန့ၢ်သ့ၣ်ဒီးသ့ၣ်ဒၣ် NDIS န့ၣ်လီၤ. ပသ့ၣ်ညါဝဲဒၣ်လၢ NDIS
န့ၣ်ထီၣ်ဘိန့ၣ်တသ့ၣ်ညါဟ်ပနီၣ်ပုၤပဉ်ဃုာ်ဟ်ဂီၢ်တဖၣ်အလုၢ်လၢတၢ်ဆဲးတၢ်လၢဒီးကျိၣ်အတၢ်လိာ်ဘဉ်
တဖၣ်န့ၣ်ဘဉ်. ပန်ဟ်ဝဲဒၣ်လၢပုၤလၢအအိၣ်ဒီးသးနီၢ်ခိက့ၢ်ဂီၤတလၢတပျဲၤတဆူၣ်တချ့လၢ CALD အ
ပူၤတၢ်တဖၣ်အပူၤကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်ဘဉ်တၢ်တၢ်လၢအကဲထီၣ်အသးဒ်ဆူၣ်ညါလၢအတၢ်မၤန့ၢ်သ့ၣ်တၢ်ဆီၣ်
ထွဲလၢအဝဲသ့ၣ်လိာ်ဘဉ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ပမၤဒိၣ်ထီၣ်လုၢ်လၢတၢ်ဆဲးတၢ်လၢဒီးကျိၣ်အတၢ်တဒ်သိးလိာ်အသးအတၢ်မၤအကျဲခိၣ်သ့ၣ် ၂၀၂၄ -
၂၀၂၈ The Strategy (တၢ်မၤအကျဲခိၣ်သ့ၣ်) လၢတၢ်ကမၤလီၤတံၢ် NDIA ဟ့ၣ်လီၤတၢ်အစၢလၢအဂ့ၢ်
ဒိၣ်ထီၣ်လၢပုၤလၢအအိၣ်ဒီးသးနီၢ်ခိက့ၢ်ဂီၤတလၢတပျဲၤတဆူၣ်တချ့လၢအအိၣ်ဟဲလၢ CALD အတၢ်
အိၣ်သးတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်လၢ Strategy န့ၣ်ဘဉ်တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်အီၤခီဖျိတၢ်မၤကဲထီၣ်သကိးအီၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤကဲထီၣ်သကိး
ဃုာ်အီၤအခီပညီမ့ၢ်ဝဲပကန့ၣ်ဒီးမၤလိန့ၢ်တၢ်လၢပုၤဟ်ဃုာ်ဟ်ဂီၢ်တဖၣ်,ဟံၣ်ဖိဃီဖိတဖၣ်,ပုၤမၤတၢ်ဖိ,ပုၤ
ဟ့ၣ်တၢ်တဖၣ်ဒီးပုၤတၢ်အကရူၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်မၤကဲထီၣ်တၢ်မၤအကျဲခိၣ်သ့ၣ်တခါအံၤအဂီၢ်ပ
မၤသကိးတၢ်ပူၤဃီဒီး NDIS ပုၤဟ်ဃုာ်ဟ်ဂီၢ်တဖၣ်, CALD ဒီးသးနီၢ်ခိက့ၢ်ဂီၤတလၢတပျဲၤတဆူၣ်တ
ချ့အတၢ်မၤအဒုပုၤဟ်ဃုာ်မၤသကိးတၢ်တဖၣ်, ပုၤမၤတၢ်ဖိဒီးပုၤမၤသကိးဃုာ်တၢ်တဖၣ်လၢကမၤကဲ
ထီၣ် Strategy လၢအန့ၣ်ဖျါတၢ်မ့ၢ်တၢ်တီဘဉ်ဃးတၢ်လဲၤခီဖျိနီၢ်လၢအမ့ၢ်ပ CALD အပူၤဟ်ဃုာ်ဟ်ဂီၢ်
တဖၣ်ဒီးအဝဲသ့ၣ်အပူၤတၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

Strategy န့ၣ်ပဉ်ဃုာ် Action Plan (တၢ်ဖဲးတၢ်မၤအကျိၤအကွၢ်) လၢအကန့ၣ်ပတၢ်မၤလၢထီၣ်ပျဲၤထီၣ်
တၢ်န့ၣ်လီၤ. အကကွၢ်ဟ့ၣ်ဒီးပဲာ်ထံနီၤဖးပတၢ်ဂုၤထီၣ်ပသီထီၣ်လၢတၢ်တုၤထီၣ်ပတၢ်မၤအစၢတဖၣ်လၢ
အဘဉ်ထွဲဒီး Strategy လၢခါဆူၣ်ညါ ၄ န့ၣ်အဂီၢ်လီၤ. တၢ်ဆီလီၤဟ်လီၤ Action Plan မၤစၢပုၤလၢပ
ကမၤကဲထီၣ်တၢ်ဆီတလဲန့ၣ်လီၤ. အမၤလီၤတံၢ်ဝဲဒၣ်လၢပအိၣ်ဒီးဒီးမူဒါဒီးဒိကန့ၣ်,မၤလိဒီးဟံးန့ၢ်တၢ်
ဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးဆူၣ်ညါမ့ၢ်ဒ်သိးပဟ့ၣ်လီၤ Strategy လၢအခီဆၢမၤန့ၢ်တၢ်လၢပုၤတၢ်အတၢ်လိာ်ဘဉ်
လၢခါဆူၣ်မဲာ်ညါန့ၣ်လီၤ.

ယဟ်ကမာယသးလၢတၢ်မၤလၢအလဲၤဃီၤဆူတၢ်မၤဒိၣ်ထီၣ် Strategy တခါအံၤန့ၣ်လီၤ. သန့က့,ပ အဲၣ်ဒီးဟ်ပနီၣ်တူၢ်လိာ်ဝဲလၢတၢ်အံၤမ့ၢ်ဒီးဒုၣ်ပတၢ်လဲၤကျဲအတၢ်စးထီၣ်သီသီ-တၢ်မၤအိၣ်ဒီးဝဲဒုၣ်အါအါ ကလဲၣ်လၢတၢ်ကဘၣ်မၤအီၤလၢတၢ်ကမၤဂ့ၤထီၣ်တၢ်အစၢလၢအအိၣ်ထီၣ်တဖၣ်လၢ CALD အပူၤဟ် ဃုာ်ဟ်ဂီၢ်တဖၣ်အဂီၢ်လီၤ.

ယအဲၣ်ဒီးစံးဘျူးဘၣ် External Advisory Group (EAG)ကရၢအချၢပူၤဟ့ၣ်ကူၣ်တၢ်အကရူၢ်ဒီးထံကီၢ် ကလုာ်ဒုၣ်သးနီၢ်ခိက့ၢ်ဂီၤတလၢတပျဲၤတဆူၣ်တချ့သိၣ်မ့ၢ်ကရၢ (National Ethnic Disability Alliance (NEDA)). နတၢ်န့ၣ်ကျဲဒီးတၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်လၢတၢ်မၤကဲထီၣ်သကိးဒီးတၢ်ဒုးဒိၣ်ထီၣ်ဝဲဒုၣ် Strategy အံၤကဲတၢ်လၢအကါဒိၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်တၢ်ရဲလိာ်ဘၣ်ထွဲလၢအဆူၣ်ဒီးအိၣ်ကါအိၣ်ခိးဃုာ်ဒီး EAG, NEDA, ကရၢအဒုးဒီးပူၤတဝါ န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်တုၤထီၣ်ဘးအကါဒိၣ်တခါလၢ NDIA အဂီၢ်လီၤ. ယကွၢ်လၢလၢယကမၤသကိးဘၣ်တၢ်ဘူး ဘူးတၢ်တၢ်ဒီးနၤတပူၤဃီလၢနီၣ်လၢအကဟဲန့ၣ်လီၤ.

ဖဲနမ့ၢ်ဝဲဒုၣ်ပူၤတဝါလၢ CALD အပူၤတဝါတဖၣ်အကျါတဝါလၢအနီၤဟ့ၣ်နတၢ်လဲၤခိဖျိတဖၣ်ဒီးပူၤ န့ၣ်- တၢ်အံၤမ့ၢ်ယနီၢ်တဝါတၢ်စံးဘျူးစံးဖျိနၤလီၤ. တၢ်မၤလိန့ၢ်တၢ်လၢနအိၣ်အခိပညီမ့ၢ်ဝဲတပူၤဃီပမၤ သကိးဆူညါလၢတၢ်ကမၤလီၤတၢ်တၢ်တုၤသိးထဲသိးဒီးတၢ်ဒုးဟ်ဃုာ်ဟ်ဂီၢ်ပူၤအီးစကြၢလယါဖိလၢအ အိၣ်သးနီၢ်ခိက့ၢ်ဂီၤတလၢတပျဲၤတဆူၣ်တချ့ခဲလၢအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

Rebecca Falkingham

တၢ်ပၤဆုၢ်ရဲၣ်ကျဲၤအပဒိၣ်ခိၣ်ကျါၢ်

ကမ်းတံမြိပ်ပျ်အပူပေးလီဆုန်အတင်ကတိဆုန်

National Ethnic Disability Alliance (NEDA) (ထံကီကလုန်ဒုန်သးနီခိကွါဂီတလတပဲ့တ ဆုန်တချအသိန်မုံကရါ)

NDIS Cultural and Linguistic Diversity (CALD) Strategy NDIS လုလင်တင်ဆဲးတင်လဒီးကိန် အတင်တဒ်သိးလိာ်အသးအတင်မအကျဲခိန်သုန်တုထီတင်ထီတင်ပနီအဒိန်အမု်တခါလအတင် ကျဲးစးမနု် NDIS လအဒုးဟ်ဃုန်ဟ်ဂီတင်အါထီတင်ဒီးတုသိးထဲသိးနု်လီ. တင်အံမု်တင်အါလီ အီလီတခါလ NDIA ကဟုန်လီသးမတင်လတင်ကမလီနု်တင်လတင်လအပူကွံဒီးမသကိး တင်တပူဃီဃုန်ဒီး CALD အပူတဝါတဖန်လတင်သုန်ထီခါဆုန်ညါလအဂုတခါနု်လီ. Strategy သမံသမိးတင်နိးတင်ဘျးလပူလအအိန်ဒီးသးနီခိကွါဂီတလတပဲ့တဆုန်တချလအ အိန်ဒီးသးနီခိကွါဂီတလတပဲ့တဆုန်တချလအအိန်ဟဲလ CALD အတင်အိန်သးတဖန်ဘန်ကွါ ဆါနု်မဲလတင်မနု်သုဒီးတင်သုဝဲဒန် NDIS ဒီးကွါဃုတင်ကုစါယါဘျါအဝဲသုန်ဒီဖျိတင်ဖိးတင်မလအ ဖိးမိဒီးဘန်ဆါဘန်ကတီနု်လီ.

လတင်ဟံးနု်တင်လ NEDA အတင်လဲဒီဖျိဒီးတင်ဟ်ဃုန်ဟ်ဂီလအတင်မကဲထီတင်သကိး Strategy အပူ, ယသးဆုန်ဒိန်မးလတင်ကထံတင်ဘန်အတင်ပညိန်လီနု်အိန်ဒီးဒန်လတင်ကအိန်ဂါဆိးကျါ လအတင်ဟုန်လီတင်မအစါလအကဲထီတင်သုဒီးကဲတင်အဂုလပူလအအိန်ဒီးသးနီခိကွါဂီတလ တပဲ့တဆုန်တချတဖန်လအအိန်ဟဲလ CALD အတင်အိန်သးတဖန်အဂီနု်လီ. Strategy ကြါး အိန်ဂါဆိးကျါဒ်တင်မအကျါအကျဲလပူဂံသဟီတင်ဒီးမကဒီးတင်တဘျိဝံတဘျိ. National Disability Insurance Agency (NDIA) သမံသမိးကွါကုတင်ကုထီတင်ပသီထီတင်ဆုညါကွါကွါ, မဘန် လိာ်အသးဒီးတင်အိန်သးလအဆိတလဲအသးတဖန်ဒီးအိန်ဂါဆိးကျါလအတင်ဆိဆါတင်တတင်ဒီး တင်ခွဲတင်ယာ်လအကအိန်ထီတင်တဖန်နု်လီ.

အကါဒိန်ကတင်မု်ဝဲ, ယမု်လင်လပူလအအိန်ဒီးသးနီခိကွါဂီတလတပဲ့တဆုန်တချလအအိန် ဟဲလ CALD အတင်အိန်သးကမု်ပုအိန်လညါလ Strategy တခါအံအဂီလီ. အဝဲသုန်အတင်ပန် ဃုန်မသကိးတင်ဆုညါကမလီတင်လအဝဲသုန်အတင်ထံတင်ဆိကမိန်ဒီးစဲနီတင်သုတင်ဘန်လ

အလုပ်ပွဲအိတ်နဲ့တင်သူအိတ်လတ်ကမလတ်ထိပ်ပဲ့ထိပ်တင်တုလီတီလီဒီးကွတ်စုတ် တင်မအကျခိတ် သွတ်ဒီးအ တင်ဖဲတင်မအတင်ရဲတ်တင်ကျဲနဲ့လီ. ပဝဲလါ NEDA နဲ့ဟဲ့တ်လီသးမတင်လတ်ကမ သကိတ်တပူဃီဒီးပုလါအသးနီဝိကွတ်ဂီတလတ်ပဲ့တဆူတ်တချုတ်ဖတ်လါအအိတ်ဟဲလါ CALD အတင်အိတ်သး, NDIA, External Advisory Group (EAG) အကရဖိတ်ဖတ်ဒီးပုမယုတ်သကိတ် လါအဂတဖတ်လတ်ကဒုးကဲထိတ်တင်ဆိတ်လဲလါအဂုနဲ့လီ.

Maryanne Cosic

ကမ်းတံင်မိတ်ပုအပုပုလါလီဆုတ်နီ

တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီၤတဖၣ်

1. တၢ်ကတိၤဆၢန့ၣ်	8
2. တၢ်မၤဖျိၣ်ဒုးကဲထီၣ်အတၢ်မၤအကျိၤအကျဲ	12
2.1 တၢ်တီၢ်ကျဲၤအတၢ်ရဲၣ်ကျဲၤပၤဆၢ	12
2.2 တၢ်မၤသကိးဒုးကဲထီၣ်တၢ်အကျိၤအကွၢ်	13
2.3 တၢ်ပၤဆၢရဲၣ်ကျဲၤဒီးတၢ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ်	20
3. တၢ်ဂ့ၢ်လၢတၢ်ဆီတလဲအဂီၢ်	23
4. ပတၢ်မၤအကျဲခိၣ်သ့ၣ်	28
4.1 တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ဆီလီၤ	29
4.2 ပုၤမၤတၢ်ဖိအတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်	31
4.3 တၢ်ဆဲးကျိးဆဲးကျါလၢတၢ်မၤန့ၢ်သ့အီၤသ့တဖၣ်	33
4.4 ဖျါတၢ်မၤတဖၣ်	35
4.5 တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤထၢဖျိၣ်	37
4.6 တၢ်မၤစၢၤတုၤလီၢ်တုၤကျဲ	38
5. ပတီၢ်ဆူညါတဖၣ်	40
6. လံာ်ဟံၣ်ထွဲ က	42
7. လံာ်ဘၣ်ထွဲ ခ	45
8. လံာ်ဘၣ်ထွဲ ဂ	49

1. တၢ်ကတိၤဆၢန့ၣ်

Culturally and linguistically diverse (CALD) လုၢ်လၢ်တၢ်ဆဲးတၢ်လၢဒီးက့ၢ်အတၢ်ဒ်သိးလိာ်အသး အပူၤတၢ်တဖၣ်မ့ၢ်တၢ်အခိၣ်သ့ၣ်လၢအဘၣ်ထွဲဒီးအီးစတြၢလယါပူၤတၢ်ဒီးက့ၢ်ပနီၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢအီးစတြၢလယါအပူၤပူၤလၢအအိၣ်ဖျဲၣ်ထီၣ်လၢအီးစတြၢလယါထံကီၢ်အချၢအိၣ်ဝဲဒၣ် ၈ ကကွဲၢ်ယၣ်ယၣ်ဒီးပူၤကတိၤက့ၢ်လၢတၢ်ဒ်သိးလိာ်အသးအိၣ် ၃၀၀ ယၣ်ယၣ်န့ၣ်လီၤ.¹

ပူၤအီးစတြၢလယါဖိ ၃၀ မျးကယၤန့ၣ်န့ၣ်ဖျါအသးဒ်ပူၤလၢအဘၣ်ထွဲဒီး CALD တဖၣ်, ထဲဒၣ် ၁၀ မျးကယၤလၢအမ့ၢ် National Disability Insurance Scheme (NDIS) (ထံကီၢ်သးနီၢ်ခိက့ၢ်ဂီၤတလၢတပျဲၤတဆူၣ်တချ့အတၢ်အုၣ်ကီၤအတၢ်တီၢ်ကျဲၤ)အပူၤဟံၣ်ယုၣ်ဟံၣ်ဂီၢ်န့ၣ် န့ၣ်ဖျါအသးဒ် CALD န့ၣ်လီၤ. လၢပူၤလၢအအိၣ်ဟဲလၢ CALD အတၢ်အိၣ်သးတဖၣ်,တၢ်တၢ်တဖၣ်ဒီးတၢ်နိးတၢ်ဘျးလၢတၢ်ဒ်သိးဒီးတၢ်အဂၤတဖၣ်လၢတၢ်ကမၤလိန့ၢ်,ကမၤန့ၢ်သ့ဒီးသ့ဝဲဒၣ် NDISန့ၣ်လီၤ.

လၢတၢ်ကမၤဂ့ၤထီၣ်တၢ်အစၢလၢ CALD အပူၤဟံၣ်ယုၣ်ဟံၣ်ဂီၢ်တဖၣ်အဂီၢ်, National Disability Insurance Agency (NDIA) ဟ့ၣ်လီၤအသးမၤတၢ်လၢတၢ်ကမၤအိၣ်ထီၣ်လုၢ်လၢ်တၢ်ဆဲးတၢ်လၢဒီးက့ၢ်အတၢ်ဒ်သိးလိာ်အသးအတၢ်မၤအကျဲၣ်ခိၣ်သ့ၣ် ၂၀၂၄-၂၀၂၈ (the Strategy) ဒီးတၢ်ဖိးတၢ်မၤအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအသိတခါန့ၣ်လီၤ.

လၢတၢ်မၤဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ် Strategy အပူၤ, NDIA ပညိၣ်လီၤဝဲဒၣ်လၢတၢ်က-

- မၤအါထီၣ်တၢ်မၤန့ၢ်သ့ဝဲဒၣ်ဒီးတၢ်ဟံၣ်ယုၣ်ဟံၣ်ဂီၢ်လၢ NDIS အပူၤလၢ CALD အပူၤတၢ်တဖၣ်အဂီၢ်လီၤ.

¹ လၢလိာ်တဘျီအံၤအပူၤ, 'CALD' အခိၣ်ပညိၣ်မ့ၢ်ဝဲပူၤလၢအဘၣ်ထွဲဒီးမ့ၢ်တဖၣ်န့ၣ်ဖျါအသးဒ်ပူၤလၢအအိၣ်ဟဲလၢလုၢ်လၢ်ထူၤန့ၣ်မ့ၢ်က့ၢ်အတၢ်အိၣ်သးလၢတၢ်ဒ်သိးလိာ်အသးတခါခါအကျဲၣ်န့ၣ်လီၤ. NDIA အိၣ်ဒီး First Nations Strategy လၢ Action Plan လၢအလီၤဆိတခါလၢတၢ်ကမၤဂ့ၤထီၣ်တၢ်မၤအစၢတဖၣ်လၢFirst Nations ဖိလၢအအိၣ်ဒီးသးနီၢ်ခိက့ၢ်ဂီၤတလၢတပျဲၤတဆူၣ်တချ့တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

- တၢ်သူၤအါထီၣ် NDIS အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤတဖၣ်ဒီးဖျါ CALD အပူၤပၣ်ဃုာ်ပၣ်ဂီၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- မၤဂ့ၤထီၣ်တၢ်လဲၤဒီးဖျါဃုာ်ဒီး NDIS, ပၣ်ဃုာ်အကျိၤအကျဲၤတဖၣ်,သန့ဒီးပူၤမၤတၢ်ဖိ,လၢ CALD အပူၤပၣ်ဃုာ်ပၣ်ဂီၢ်တဖၣ်ဒီးပူၤတၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤအကျဲၤခိၣ်သ့ၣ်တခါအံၤဘၣ်တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်အီၤဒီးဖျါတၢ်ဟံၣ်ဃုာ်မၤသကိးဒုးကဲထီၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဟံၣ် ဖျါဒုးကဲထီၣ်သကိးပၣ်ဃုာ်တၢ်မၤသကိးတၢ်ဒီးပူၤလၢအအိၣ်ဒီးသးနီၢ်ခိၣ်က့ၢ်ဂီၤတလၢတပျဲၤတဆူၣ်တချ့ၤ လၢအအိၣ်ဟဲလၢ CALD အတၢ်အိၣ်သးတဖၣ်(ဟံၣ်ဃုာ် CALD အပူၤပၣ်ဃုာ်ပၣ်ဂီၢ်တဖၣ်),အဝဲသ့ၣ်အ ဟံၣ်ဖိဃီဖိတဖၣ်,ပူၤကွၢ်ထွဲကဟုကယၢ်တၢ်တဖၣ်, ကရၢအခိၣ်ကျါတဖၣ်,သးနီၢ်ခိၣ်က့ၢ်ဂီၤတလၢတပျဲၤ တဆူၣ်တချ့ၤခၢၣ်စးတၢ်ကရၢကရိတဖၣ်ဒီးပူၤဟ့ၣ်တၢ်မၤစၢၤတဖၣ်လၢတၢ်ဒုးကဲထီၣ်တၢ်မၤအကျဲၤခိၣ်သ့ၣ် တဖၣ်အံၤအပတီၢ်ခဲလၢာ်အပူၤလီၤ.

National Ethnic Disability Alliance (NEDA), ထံကီၢ်သးနီၢ်ခိၣ်က့ၢ်ဂီၤတလၢတပျဲၤတဆူၣ်တချ့ၤအတၢ် ကရၢကရိဟ့ၣ်ထီၣ်ဒ်တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးဆူၣ်ဘၣ်ဃးခွဲးယၢ်လၢအအိၣ်ဒီးပူၤလၢအသးနီၢ်ခိၣ်က့ၢ်ဂီၤတ လၢတပျဲၤတဆူၣ်တချ့ၤလၢအအိၣ်ဟဲလၢ CALD အတၢ်အသးတဖၣ်အဂီၢ်လီၤ. NDIA ဒုးအိၣ်ထီၣ်စ့ၢ်ကီး External Advisory Group (EAG)(ကရၢအချၢပူၤဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးတၢ်အကရူၢ်) လၢတၢ်ကကန့ၣ်,မၤ လိဒီးမၤစၢၤလၢတၢ်ကမၤန့ၣ်တၢ်မၤအစၢၤလၢအဂ့ၤတဖၣ်လၢ CALD အပူၤတၢ်တဖၣ်အဂီၢ်လီၤ. EAG မၤသကိးတၢ်ဒီးကဲခၢၣ်စးလၢပူၤအအိၣ်ဒီးသးနီၢ်ခိၣ်က့ၢ်ဂီၤတလၢတပျဲၤတဆူၣ်တချ့ၤလၢအအိၣ်ဟဲလၢ CALD အပူၤတၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤအကျဲၤခိၣ်သ့ၣ်အံၤပညိၣ်လီၤယၢ်အီၤလၢတၢ်ကယဲၣ်လီၤဘျါလီၤတၢ်နိးတၢ်ဘျးတဖၣ်အဘၣ်တၢ် ထံၣ်န့ၣ်အီၤဒီးဖျါတၢ်မၤကဲထီၣ်သကိးအီၤအကျိၤအကျဲၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်နိးတၢ်ဘျးသ့ၣ်တဖၣ်အံၤပၣ်ဃုာ်

- NDIS အသန့,အကျိၤအကျဲၤတဖၣ်ဒီးတၢ်မၤစၢၤအတၢ်ဟ့ၣ်လီၤအက့ၢ်အဂီၢ်တဖၣ်န့ၣ်တဒုးပၣ် ဃုာ်ပၣ်ဂီၢ်ဝဲဒၣ် CALD အပူၤတၢ်တဖၣ်ခဲလၢာ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.
- NDIS အပူၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ်တန့ၢ်ပၢၢ်ဝဲဒၣ်လုၢ်လၢထူၤသန့အတၢ်လိၣ်ဘၣ်တဖၣ်မ့ၢ်မ့ၢ်တၢ်က ပၣ်ဃုာ်မၤသကိးတၢ်အဂ့ၤကတၢ်ဃုာ်ဒီး CALD အပူၤတၢ်တဖၣ်ဒ်လဲၣ်တသ့ၣ်ညါဝဲဘၣ်န့ၣ် လီၤ.

- NDIS အတတ်ဆုံးကျိုးဆုံးကျကျတဖန်နှင့်တတ်မလှနှင့်အတူတသ့ဘဉ်ဒီးတန့်ဖျါလုလ်တတ်ဆုံးတတ်လဒီးကျိန်အတတ်တဒ်သီးတဖန်နှင့်ဘဉ်.
- သးနီခိကွါဂီတလတပဲ့တဆူတချု့ဂ္ဂါဝီအတတ်ဆိဉ်ထွဲမလစၢအတတ်ဖံးတတ်မလအပူဖျဲဒီးအဖိမံလလုလ်တတ်ဆုံးတတ်လဒ်အိဉ်ဒ်အဆံးအစ့ၤန့ၣ်လီၤ.
- တတ်ဂ္ဂါတတ်ကျိလအန့ၣ်ဖျါ CALD အပူပဉ်ဃုာ်ပဉ်ဂီတဖန်အတတ်လဲၤခိဖျိဒီးတတ်လိဉ်ဘဉ်တဖန်လအဘဉ်န့ၣ်အိဉ်ဒ်အဆံးအစ့ၤန့ၣ်လီၤ.²

Royal Commission into Violence, Abuse, Neglect and Exploitation of People with Disability (the Royal Commission) (ရီယာဉ်ခိဉ်မံးရှာဉ်လတတ်စုဆူခိဉ်တကး,တတ်မတရီတပါ, တတ်တကန့ၣ်ဃုာ်တတ်ဒီးတတ်အိဉ်တူၣ်အိဉ်ကလီပုၤလအအိဉ်ဒီးသးနီခိကွါဂီတလတပဲ့တဆူတချု့(ရီယာဉ်ကမံးရှာဉ်)ထံဉ်သ့ၣ်ညါစ့ၣ်ကီးတတ်နီးတတ်ဘျးသ့ၣ်တဖန်အံၤန့ၣ်လီၤ. Royal Commission ထံဉ်ဝဲဒ်လၢ NDIS န့ၣ်"အဘံဘူစၢဃာ်ဒီးပုၤအါတက့ၣ်န့ၣ်ပာ်ဘဉ်အီၤတညီ [အိဉ်ဟဲလၢ CALD အတတ်အိဉ်သးလၢညါတဖန်] လၢကမလှနှင့်အီၤန့ၣ်လီၤ."³

Royal Commission ထံဉ်န့ၣ်စ့ၣ်ကီးဝဲဒ်လၢ ပုၤလအအိဉ်ဒီးသးနီခိကွါဂီတလတပဲ့တဆူတချု့လၢအအိဉ်ဟဲလၢ CALD အကျါတုၤထီဉ်ထီဉ်ဘးလၢတတ်ကမလှနှင့်ဝဲဒ်လၢ NDIS အတတ်ဟံးပနီဉ်တဖန်န့ၣ်စ့ၣ်ဒိဉ်မး,ဒီးတတ်အိဉ်သးအါလၢအသူတတ်လၢအကစၢ်အဂီၢ်ဒ်ဝဲဒီးကအိဉ်ဒီးလုလ်တတ်ဆုံးတတ်လဒီးကျိန်အတတ်လိဉ်ဘဉ်လီၤလီၤဆီဆီလၢသန့မတုၤထီဉ်ထီဉ်ဘးတန့ၣ်တဖန်န့ၣ်လီၤ. တတ်တၢတတ်သ့ၣ်တဖန်အံၤတတ်န့ၣ်ဟူဘဉ်စ့ၣ်ကီးလၢတတ်တဲသကိးဃုာ်ဒီး NDIS အပူပဉ်ဃုာ်ပဉ်ဂီတဖန်အကျါအခါဖဲ 2023 တတ်ကွါသမံသမိးကဒါ NDIS အကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.⁴

² NDIS, [NDIS CALD Strategy 2023 – 2027 - Discover Phase Report](#) [PDF 297KB], 2022.

³ The Royal Commission into Violence, Abuse, Neglect and Exploitation of People with Disability, [တၢ်ဃုာ်သ့ၣ်ညါမလိအတတ်ဟံးဖျါ - လၢတတ်ကမလှထီဉ်ဘးတတ်မလှနှင့်တတ်မလစၢအတတ်ဖံးတတ်မအကျါအကွၢ်အဂ့ၢ်ကတၢ်လၢပုၤလအလုလ်တတ်ဆုံးတတ်လဒီးကျိန်တဒ်သီးလိာ်သးလၢအမှပုၤလအအိဉ်ဒီးသးနီခိကွါဂီတလတပဲ့တဆူတချု့တဂၢန့ၣ်လီၤ](#) [PDF 1.786KB], 2023.

⁴ NDIS Review Panel, [တတ်ဟံးဖျါလၢပန့ၣ်ဟူဘဉ်အီၤမှမန့ၣ်လဲဉ်](#), 2023.

တၢ်မၤအကျဲခိၣ်သ့ၣ်အဖီတၢ်ဒီးအတၢ်ဖံးတၢ်မၤန့ၣ်ဘၣ်တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်အီၤလၢတၢ်ကဃဲၣ်လီၤဘျါလီၤ တၢ်နိးတၢ်ဘျးသ့ၣ်တဖၣ်အံၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဖံးတၢ်မၤအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤတဖၣ်န့ၣ်ဘၣ်တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်အီၤ လၢတၢ်ကမၤလီၤတၢ်တၢ်မၤအကျဲခိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤဘၣ်တၢ်မၤကဲထီၣ်အီၤဒီးလၢတၢ်ကထီၣ်ဒွဲးတၢ်က့ၣ် ထီၣ်ပသီထီၣ်အဂီၢ်လီၤ. တၢ်မၤအကျဲခိၣ်သ့ၣ်ဒီးတၢ်ဖံးတၢ်မၤအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤကဘၣ်တၢ်သူအီၤတပူၤ ဃီလၢတၢ်ကမၤဂ့ၤထီၣ်တၢ်ဖံးတၢ်မၤအစၢတဖၣ်လၢပုၤလၢအအိၣ်ဒီးသးနီၢ်ခိၣ်ကွၢ်ဂီၤတလၢတပျဲၤတဆူၣ် ချ့လၢအအိၣ်ဟဲလၢ CALD အကျဲန့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤအကျဲခိၣ်သ့ၣ်ဒီးတၢ်ဖံးတၢ်မၤအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအိၣ်လိလိဒီးတၢ်ဃုထံၣ်သ့ၣ်ညါဒီးတၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ် တဖၣ်လၢ NDIS အတၢ်သမံသမိးကွၢ်ကွၢ်တၢ်ဒီး Royal Commissionဟ့ၣ်ထီၣ်အသိးန့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤအကျဲခိၣ်သ့ၣ်ဒီးတၢ်ဖံးတၢ်မၤအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤကထၢန့ၣ်လီၤမၤစၢၤတၢ်လၢတၢ်ကသ့ၣ်ထီၣ် NDIS လၢအဒုးဟံဃုာ်ဟံဃုာ်ဂီၢ်တၢ်ဒီးလုၢ်လၢတၢ်ဆဲးတၢ်လၢတကပၤဒီဆၢတၢ်လၢအအိၣ်လိလိဒီးတၢ် Australia's Disability Strategy 2021–2031 အတၢ်မုၢ်လၢကွၢ်စိတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.⁵

⁵ Department of Social Services, [အိးစတြဲလယါသးနီၢ်ခိၣ်ကွၢ်ဂီၤတလၢတပျဲၤတဆူၣ်တချ့အတၢ်မၤအကျဲခိၣ်သ့ၣ် ၂၀၂၁-၂၀၃၁](#), 2021.

2. တၢ်မၤဖျိၣ်ဒုးကဲထီၣ်အတၢ်မၤအကျိၤအကျဲ

NDIA ဟ့ၣ်လီၤအသးမၤတၢ်လၢတၢ်ကဒုးဟံးဃုာ်ဟံးဂီၢ်တၢ်ပျဲတၢ်လၢအခီပညီအိၣ်ဒီးကျိၤကျဲလၢတၢ်မၤန့ၢ်တၢ်သ့လၢတၢ်ကဟ့ၣ်လီၤမၤဂ့ၤထီၣ်တၢ်ဖံးတၢ်မၤအစၢတဖၣ်လၢပုၤလၢအအိၣ်ဒီးသးနီၢ်ခိက့ၢ်ဂီၤတလၢတပျဲတဆူၣ်တချ့တဖၣ်အဂီၢ်လီၤ. တၢ်ဟ့ၣ်လီၤသးမၤတၢ်တခါအံၤအခီပညီမ့ၢ်ဝဲတၢ်အိၣ်မူအတၢ်လဲၤခီဖျိလၢအအိၣ်ဒီးပုၤပၣ်ဃုာ်ပၣ်ဂီၢ်တဖၣ်ဒီးအဝဲသ့ၣ်အဟံၣ်ဖိဃီဖိန့ၣ်ကဲတၢ်အခိၣ်သ့ၣ်လၢတၢ်မၤကဲထီၣ်ဒီးတၢ်မၤလၢထီၣ်ပျဲထီၣ် NDIS န့ၣ်လီၤ.

ဖဲ NDIA အပူၤတၢ်ဟံးဖျိၣ်ဒုးကဲထီၣ်သကိးတၢ်န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်မၤသကိးဃုာ်တၢ်တပူၤဃီအကျိၤအကျဲန့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤပၣ်ဃုာ်ပုၤလၢအအိၣ်ဒီးသးနီၢ်ခိက့ၢ်ဂီၤတလၢတပျဲတဆူၣ်တချ့အဝဲသ့ၣ်အဟံၣ်ဖိဃီဖိ, ပုၤကွၢ်ထွဲကဟ့ၣ်ကယၢ်အဝဲသ့ၣ်ဒီးကရၢဖိတဖၣ်လၢအဘၣ်ထွဲဒီးကရၢအဒုလၢအမၤတၢ်တပူၤဃီလၢတၢ်ကမၤကဲထီၣ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲဒီးတၢ်မၤစၢတဖၣ်လၢပုၤလၢအသးနီၢ်ခိက့ၢ်ဂီၤတလၢတပျဲတဆူၣ်တချ့အဂီၢ်လီၤ. တၢ်ရဲလိာ်ဘၣ်ထွဲအခိၣ်သ့ၣ်လၢ NEDA ဒီး EAG န့ၣ်အကျိၤဒိၣ်ဝဲဒၣ်လၢတၢ်ကဟံးဖျိၣ်ဒုးကဲထီၣ်တၢ်မၤအကျိၤခိၣ်သ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. ကရူၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤကဟ့ၣ်တၢ်န့ၣ်ကျဲဒီးစဲၣ်နီၤတၢ်ထံၣ်ဖဲတၢ်ဒုးကဲထီၣ်တၢ်မၤအကျိၤခိၣ်သ့ၣ်အခါန့ၣ်လီၤ.

2.1 တၢ်တီၢ်ကျဲၤအတၢ်ရဲၣ်ကျဲၤပၤဆုၤ

NEDA မၤသကိးတၢ်ဃုာ်ဒီး NDIA လၢတၢ်ကဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်မၤအကျိၤခိၣ်သ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်ဟ့ၣ်ထီၣ်တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဒီးတၢ်ဟ့ၣ်ကဒါတၢ်ထံၣ်တၢ်ဟံးသးလၢတၢ်မၤအကျိၤအကွၢ်ဒီးမၤလီၤတၢ်လၢတၢ်အိၣ်မူအတၢ်လဲၤခီဖျိဒီး CALD အတၢ်ထံၣ်တၢ်ဟံးသးတဖၣ်တၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါအီၤလၢအပတီၢ်ကိးပတီၢ်ဒီးလၢတၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်မၤအကျိၤခိၣ်သ့ၣ်န့ၣ်လီၤ.

NDIA ဒုးအိၣ်ထီၣ် EAG လၢတၢ်ကကွၢ်ထွဲရဲၣ်ကျဲၤတၢ်မၤသကိးဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်မၤအကျိၤခိၣ်သ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. ကရၢဖိတဖၣ်အိၣ်ဟဲလၢအီးစတြဲလယါတၢ်လီၢ်ဝးဝးန့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်ကဲခါၣ်စးလၢ CALD အပုၤဟံးဃုာ်ဟံးဂီၢ်တဖၣ်, သးနီၢ်ခိက့ၢ်ဂီၤတလၢတပျဲတဆူၣ်တချ့အကရူၢ်တဖၣ်, CALD အကရူၢ်တဖၣ်ဒီးပုၤအဂၤ

လၢအအိၣ်ဒီးစဲၣ်နီၤတၢ်သ့ၣ်ညါန့ၣ်ပၢၢ်ဘၣ်ဃးတၢ်ဂ့ၢ်တဖၣ်လၢအမၤဘၣ်ဒိ CALD အပူၤတၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

EAG န့ၣ်အိၣ်ဒီးမူဒါလၢ-

- တၢ်ကမၤလီၤတၢ်တၢ်ဟံၣ်ဖျိၣ်ဒုးကဲထီၣ်တၢ်အကျိၤအကျဲတဖၣ်ဒီးတၢ်မၤအကျိၤအကျဲန့ၣ်တၢ်မၤန့ၣ်သ့အီၤသ့မ့ၢ်ဒ်သိး CALD အပူၤတၢ်တဖၣ်လၢတၢ်ဒ်သိးလိာ်အသးတဖၣ်ပၣ်ဃုာ်ပၣ်ဂီၢ်သ့အဂီၢ်လီၤ
- ဟ့ၣ်ထီၣ်တၢ်န့ၣ်ကျဲဒီးတၢ်ဆိၣ်ထွဲလၢတၢ်ရဲၣ်လီၤကျဲၤလီၤတၢ်ဟံၣ်ဃုာ်မၤသကိးတၢ်အတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတဖၣ်အပူၤ
- ဘျးစဲၣ် NDIS ဃုာ်ဒီးပူၤတၢ်တဖၣ်ဒီးနီၢ်တဂၤစ့ၢ်စ့ၢ်
- အၢၣ်လီၤမၤဂၢၢ်မၤကျဲၤတၢ်မၤအကျိၤခိၣ်သ့ၣ်ဒီးတၢ်ဖဲးတၢ်မၤအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤလၢခံကတၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကရၢကရိလၢအကဲ EAG အကရူၢ်ဖိတဖၣ်အစရီၢ်န့ၣ်အိၣ်ဝဲဒၣ်လၢ [လံာ်ဟိံထွဲက](#) အပူၤလီၤ.

NDIA န့ၣ်သ့ၣ်ထီၣ်စ့ၢ်ကိးအသးဒ်ဒွဲပူၤပူၤမၤသကိးတၢ်တဖၣ်အသိးလီၤ. အကရၢဖိတဖၣ်ပၣ်ဃုာ်ပူၤမၤသကိးဃုာ်တၢ်လၢအနံၣ်ယံာ်တၢ်လဲၤခိဖျိအါလၢအအိၣ်လၢ NDIA အပူၤန့ၣ်လီၤ. ဒွဲပူၤတၢ်မၤသကိးတၢ်အကရူၢ်အမူအဒါမ့ၢ်တၢ်ကဟ့ၣ်တၢ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ထွဲဒီးတၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးန့ၣ်လီၤ. ကရူၢ်တဖၣ်အံၤဟ့ၣ်စ့ၢ်ကိးတၢ်ဆိၣ်ထွဲဃုာ်ဒီးတၢ်မၤလၢထီၣ်ပွဲၤထီၣ်ဝဲဒၣ်တၢ်မၤအကျိၤခိၣ်သ့ၣ်အတၢ်ဖဲးတၢ်မၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

2.2 တၢ်မၤသကိးဒုးကဲထီၣ်တၢ်အကျိၤအကွၢ်

တၢ်မၤအကျိၤခိၣ်သ့ၣ်န့ၣ်ဘၣ်တၢ်မၤသကိးဒုးအိၣ်ထီၣ်အီၤဃုာ်ဒီးပူၤလၢအအိၣ်ဒီးသးနီၢ်ခိက့ၢ်ဂီၤတလၢတပွဲၤတဆူၣ်တချ့လၢအအိၣ်ဟဲလၢ CALD အတၢ်အိၣ်သး, ကရၢခိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်, သးနီၢ်ခိက့ၢ်ဂီၤတလၢပွဲၤတဆူၣ်တချ့အခါစးတၢ်ကရၢကရိတဖၣ်,ကရၢအဒုအခါစးတဖၣ်,ပူၤကတိၤခဲးတၢ်အတၢ်ကရၢကရိ

တဖန်ပွားလှောင်လီတင်မၤစၢတဖန်ဒီး NDIS အပူၤမၤတၢ်ဖိန့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤသကိးဒုးကဲထီၣ်တၢ်အကျိၤ အကျဲလူၤဟီၣ်ဝဲဒၣ် NDIA တၢ်ပၣ်ဃုာ်မၤသကိးတၢ်အတၢ်ကီၢ်န့ၣ်လီၤ.⁶

တၢ်မၤသကိးဒုးကဲထီၣ်တၢ်အကျိၤအကျဲလူၤဟီၣ်မၤထွဲတၢ်မၤအပတီၢ် ၃ ခါလီၤ.

1. **တၢ်ဃုာ်သ့ၣ်ညါတၢ်ဂ့ၢ်အပတီၢ်** ဟံဃုာ်တၢ်န့ၣ်ပၢ်တၢ်တၢ်တၢ်လၢ CALD အပူၤဟံဃုာ်ဟံဃုာ်တဖန် ဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.
2. **တၢ်ဒုးကဲထီၣ်အပတီၢ်** ပၣ်ဃုာ်တၢ်မၤအိၣ်ထီၣ်တၢ်အစၢတဖန်ဃုာ်ဒီး CALD အပူၤပၣ်ဃုာ်ပၣ်ဂီၢ် တဖန်ဒီးပူၤပၣ်ဃုာ်မၤသကိးတၢ်တဖန်န့ၣ်လီၤ.
3. **တၢ်ဟ့ၣ်လီၤဒီးတၢ်ဟံဃုာ်ထံနီၤဖးအပတီၢ်** ဟံဃုာ်တၢ်ဟ့ၣ်လီၤ CALD အတၢ်မၤအကျဲခိၣ်သ့ၣ်ဒီး တၢ်ဖံးတၢ်မၤအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ,မ့ၢ်ဝံၤကွၢ်ဟ့ၣ်ဒီးပဲာ်ထံနီၤဖးတၢ်အစၢတဖန်လၢခါဆူညါၣ် နံၣ်အ ဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ထံၣ်သ့ၣ်ညါတၢ်ဂ့ၢ်အပတီၢ်

တၢ်ထံၣ်သ့ၣ်ညါတၢ်ဂ့ၢ်အပတီၢ်န့ၣ်စးထီၣ်တၢ်အသးဖဲအီးကထိဘၢၣ် ၂၀၂၁ န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဃုာ်သ့ၣ်ညါတၢ် ဂ့ၢ်အပတီၢ်အတၢ်ပညိၣ်မ့ၢ်ဝဲတၢ်ကန့ၢ်ပၢ်တၢ်တၢ်တၢ်လၢပူၤလၢအအိၣ်ဟဲလၢ CALD အတၢ်အိၣ်သးဘၣ် ကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်ဖဲမၤန့ၣ်ဒီးသ့ၣ်ဝဲဒၣ် NDIS အခါန့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤလိမၤဒီးခံခါ, ကရူၢ်ဟံဃုာ်တဲသကိးတၢ် ၆ ကရူၢ်ဒီးတၢ်တဲသကိးလၢပူၤတကၤစုာ်စုာ် ၁၂ ဘျီန့ၣ်ဘၣ်တၢ်မၤအိၣ်ဒီးပူၤလၢအအိၣ်ဒီးသးနီၢ်ခိၣ်ကွၢ်ဂီၢ်တ လၢတပူၤတဆူၣ်တချ့တဖန်,အဝဲသ့ၣ်အဟံၣ်ဖိဃီဖိ,အဝဲသ့ၣ်အပူၤကွၢ်ထွဲကဟုကယာ်တၢ်တဖန်ဒီး EAG န့ၣ်လီၤ.

တၢ်တၢ်တဖန်ဘၣ်တၢ်န့ၣ်ဟူဘၣ်အိၣ်ခဲအံၤခဲအံၤလၢတၢ်တဲသကိးဃုာ်ဒီး CALD အပူၤဟံဃုာ်ဟံဃုာ် တဖန်န့ၣ်တၢ်ဟံဃုာ်ထီၣ်အိၣ်ဆူတၢ်လၢအကဲတၢ်အခိၣ်သ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. NDIA ဒီး NEDA မၤသကိးတၢ်ဘူး ဘူးတၢ်တံာ်တပူၤဃီလၢတၢ်ကမၤလီၤတံာ်ဖိတၢ်တဖန်လၢတၢ်မၤအကျဲခိၣ်သ့ၣ်ဒီးတၢ်ဖံးတၢ်မၤအတၢ် ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤရဲၣ်လီၤဘျီလီၤလီၢ်ကဝီၤအကါဒိၣ်တဖန်အံၤန့ၣ်လီၤ.

⁶ NDIS, [NDIA တၢ်ပၣ်ဃုာ်မၤသကိးတၢ်အတၢ်ကီၢ်](#), 2022.

NEDA ဒီး EAG အာပ်လီတူင်လိာ်ဝဲလိာ်ကဝီအကါဒိာ်တဖာ်ဒီးအဖီတၢာ်တဖာ်န့ၣ်လီၤ. တၢာ်အံၤဝံၤအဝဲသ့ၣ်နီၤဟ့ၣ်ဝဲဒၣ်ဒီး EAG ဒီဖျိတၢာ်ကူၣ်လိာ်တဲသကိးအတၢာ်အိၣ်ဖျိဒီးတၢာ်တဲသကိးတၢာ်လၢအလီၤဆီလိာ်အသးဖဲ ၂၀၂၂ နံၣ်ထီၣ်သီသီအခါန့ၣ်လီၤ. လိာ်ကဝီအကါဒိာ်သ့ၣ်တဖာ်အံၤဘၣ်တၢာ်ထုးထီၣ်ရၤလီၤအီၤလၢတၢာ်ဃုထံၣ်န့ၣ်တၢာ်ဂ့ၢ်အတၢာ်ဟံၣ်ဖျါဖဲ ၂၀၂၂ နံၣ်အပူၤဒီးအိၣ်ဝဲဒၣ်လၢတၢာ်နီၤဖး ၃ လၢအဘၣ်ထွဲဒီးတၢာ်မၤအကျဲခိၣ်သ့ၣ်အလံာ်န့ၣ်လီၤ.⁷

တၢာ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်အပတီၢ်

တၢာ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်အပတီၢ်ကဲထီၣ်အသးစးထီၣ်အီးကထိဘၢာ် ၂၀၂၂ တုၤအီးကထိဘၢာ် ၂၀၂၃ န့ၣ်လီၤ. တၢာ်အံၤပာ်ဃုာ်တၢာ်ထံၣ်န့ၣ်တၢာ်ဖဲတၢာ်မၤတဖာ်ဒီးတၢာ်အစၢတဖာ်လၢတၢာ်ကဃာ်လီၤဘျါလီၤဖီတၢာ်တဖာ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲတၢာ်မၤအကတီၢ်တခါအံၤအကတီၢ်ပုၤကညီတဖာ်ဘၣ်တၢာ်သံကွၢ်အီၤလၢအကပညိာ်လီၤဆူတၢာ်အစၢတဖာ်လၢအကဲထီၣ်သ့တဖာ်မ့တမ့ၢ်တၢာ်အစၢလၢကဘၣ်ကဲထီၣ်လၢတၢာ်တၢာ်လၢတၢာ်ထံၣ်န့ၣ်အီၤလၢတၢာ်ဒုးကဲထီၣ်အပတီၢ်န့ၣ်လီၤ.

NDIA မၤသကိးဃုာ်တၢာ်ဒီးပုၤအါန့ၣ် 800 လၢအမ့ၢ်ပုၤအိၣ်ဒီးသးကွၢ်ဂီၤတလၢတပျဲတဆူၣ်တချ့လၢအအိၣ်ဟဲလၢ CALD အကျါဒ်န့ၣ်အသိးအဝဲသ့ၣ်အဟံၣ်ဖီဖီဖီ, အဝဲသ့ၣ်အပုၤကွၢ်ထွဲကဟုကယာ်တၢာ်တဖာ်ဒီး CALD အဒုန့ၣ်လီၤ. ဟ့ၣ်ထီၣ်တၢာ်ပာ်ဃုာ်မၤသကိးတၢာ်အမူးဒီးတၢာ်ဟူးတၢာ်ဂဲၤလၢတဒ်သိးလိာ်အသးန့ၣ်အကါဒိာ်လၢ NDIA အဂီၢ်လီၤ. အမၤလီၤတံၢ်ပုၤလၢအအိၣ်ဒီးသးနီၢ်ခိကွၢ်ဂီၤတလၢတပျဲတဆူၣ်တချ့လၢအအိၣ်ဟဲလၢ CALD အကျါလၢအတူၢ်ဘၣ်တၢာ်ဆီၣ်ထွဲအီၤလၢတၢာ်ကနီၤဟ့ၣ်အဝဲသ့ၣ်အတၢာ်လဲၤဒီဖျိတဖာ်ဒီးတၢာ်ထံၣ်တၢာ်ဆီကမိာ်လၢကမၤဂ့ၢ်ထီၣ် NDIS န့ၣ်လီၤ.

တၢာ်ပာ်ဃုာ်မၤသကိးတၢာ်အကျါအကျဲတဖာ်ပပာ်ဝဲ--

- ပုၤဟံၣ်ဖျိထီၣ်သးကတီၢ်သကိးတၢာ်အကရူၢ်တဖာ်
- ပုၤတဝါတၢာ်တဲသကိးတၢာ်တဖာ်

⁷ NDIS, [NDIS CALD တၢာ်မၤအကျဲခိၣ်သ့ၣ် ၂၀၂၂-၂၀၂၃ - တၢာ်ထံၣ်သ့ၣ်ညါတၢာ်ဂ့ၢ်အပတီၢ်အတၢာ်ဟံၣ်ဖျါ](#) PDF 297KB], 2022.

- ထံကီပုၤပၤပုၤပုၤမၤသကိးတၢ်တၢ်ဟံးပုၤပုၤမၤသကိးတၢ်အတၢ်အိၣ်ဖျါတဖၣ်
- တၢ်မၤကမျၢၢ်တၢ်ဒူးသ့ၣ်ညါအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

နီၣ်တၢ်ကဵုစုၣ်ဒီးတၢ်ကရၢကရိတဖၣ်လၢအပၢပုၤပုၤမၤသကိးတၢ်ဖဲတၢ်ဒူးအိၣ်ထီၣ်တၢ်အပတီၢ်ကဲၣ်စးဝဲဒၣ်သးနီၣ်ခိၣ်ကိၤတလၢတပုၤတဆူၣ်တချ့အကလုာ်လၢတဒ်သးလိာ်အသးတဘျုးမံၤ, CALD အတၢ်အိၣ်သးတဖၣ်,ဟီၣ်ခိၣ်တၢ်လီၤတၢ်ကျဲၤလၢအိၣ်ဆိးဒီးသးန့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢလုာ်လၢတၢ်ဆဲးတၢ်လၢဒီးကျိၣ်အကရူၢ်တဖၣ်လၢတၢ်ကဲၣ်စးတဖၣ်မ့ၢ်ဝဲ-

- လုာ်လၢတၢ်ဆဲးတၢ်လၢဒီးကျိၣ်အကရူၢ်လၢအပၢပီၣ်ဒီးကဲအသီတဖၣ်(ကရူၢ်လၢအဟဲတုၤတဟံးဒီးဘၣ်မ့ၢ်ဆီလီၤအလီၤအကျဲၤလၢအိးစတြၢလယါအပူၤ)
- တၢ်ဒိသ့ၣ်ဒိသးအဖီခိၣ်ပုၤဟဲတုၤန့ၣ်လီၤထံကီဒီးပုၤဘၣ်ကိးဘၣ်ခဲတဖၣ်
- ပုၤန့ၢ်တအၢ,အမံၢ်တထံၣ်အနၢ်တအၢဒီးအိၣ်ဒီးတၢ်ကိတၢ်ခဲလၢကန့ၣ်ဟူတၢ်အပူၤတဝါတဖၣ်
- လုာ်လၢတၢ်ဆဲးတၢ်လၢအါမံၤသးစၢ်အပူၤတဝါန့ၣ်လီၤ.

ဝံသးစူၤကွၢ်ဘၣ် [လံာ်ဘၣ်ထွဲ ၁](#) လၢလုာ်လၢတၢ်ဆဲးတၢ်လၢဒီးကျိၣ်အကရူၢ်လၢအဟံးပုၤပုၤတဖၣ်အစရီၤလၢပုၤတခါအဂီၢ်တက့ၢ်.

ပုၤဟံးဖျါထီၣ်သးကတိၤသကိးတၢ်အကရူၢ်တဖၣ်

ပုၤဟံးဖျါထီၣ်သးကတိၤသကိးတၢ်အကရူၢ်တဖၣ်စးထီၣ်ဖဲ၂၀၂၂ အနံၣ်ကတၢၢ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်ထံၣ်န့ၣ်တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီ ၆ မံၤလၢအအိၣ်လိၤလိၤဒီးတၢ်လီၤကဝီၤအိၣ်သ့ၣ်လၢတၢ်အၢၣ်လီၤတူၢ်လၢတၢ်ယုၤထံၣ်န့ၣ်တၢ်ဂ့ၢ်အပတီၢ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.

ပုၤဟံးဖျါထီၣ်သးကတိၤသကိးတၢ်အကရူၢ်တဖၣ်စုၣ်စုၣ်န့ၣ်ဘၣ်တၢ်တီခိၣ်ရိၣ်မဲၤသကိးအီၤဒီဖျါ EAG အကရူၢ်ဖိဒီး CALD အပူၤပုၤပုၤပုၤပုၤပုၤတဖၣ်, အဝဲသ့ၣ်အဟံၣ်ဖိဃီဖိတဖၣ်,အဝဲသ့ၣ်အပူၤကွၢ်ထွဲကဟုၤကဟံးအဝဲသ့ၣ်တဖၣ်, ကရၢအဒုအခါစးတဖၣ်ဒီးတၢ်ဂ့ၢ်အဖီခိၣ်ပုၤစဲၣ်နီၤလၢအအိၣ်လၢ NDIA ဟဲထီၣ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.

ပျဲလက်ခဲဆွ ၃၈ ဂမ္ဘာထိပ်ပျဲလက်ထိပ်သးကတိသကိးတၢ်အကရူၢ် ၆ ခါန့ၢ်လီၤ. ကရူၢ်တခါစုၢ်စုၢ် ထံၣ်လိာ်အသးခဲလက်ခဲဆွ ၃ ဘျီလီၤ.

တၢ်ဟံၣ်ဖျိၣ်ထီၣ်သးကတိသကိးတၢ်အကရူၢ်တဖၣ်အတၢ်ပညိၣ်မ့ၢ်တၢ်ကမၤလိနီၤဟ့ၣ်လိာ်သးတၢ်ဖဲးတၢ် မၤတဖၣ်ဒီးတၢ်အစၢတဖၣ်လၢတၢ်ကတုၤထီၣ်ဖီတၢ်တဖၣ်လၢတၢ်ဃုထံၣ်သ့ၣ်ညါတၢ်ဂ့ၢ်အပတီၢ်န့ၢ် လီၤ.

ပျဲတဝါတၢ်တဲသကိးတၢ်တဖၣ်

ပျဲတဝါတၢ်တဲသကိးတဖၣ်ကဲထီၣ်အသးဖဲ ၂၀၂၃ နံၣ်အထီၣ်န့ၢ်လီၤ. တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်ဘၣ်တၢ်မၤအီၤတ အိၣ်ဒီးတၢ်ဟံၣ်လီၤတၢ်ဘျုးပံးပံး,အါတက့ၢ်ပျဲတဝါစုၢ်စုၢ်ဟံၣ်ဖျိၣ်ထီၣ်အသးဒီးပျဲလၢအအိၣ်ဒီးသးနီၢ်ခိ က့ၢ်ဂီၤတလၢတပျဲတဆူၣ်တချ့လၢအအိၣ်ဟဲလၢ CALD အပျဲတဝါတဖၣ်န့ၢ်လီၤ.

တၢ်တဲသကိးတၢ်တဖၣ်ဘၣ်တၢ်ရဲၣ်ကျဲၤမၤတၢ်ခီဖျိအဝဲသ့ၣ်အပျဲတဝါဖိလၢတၢ်န့ၢ်အီၤတဂၤလၢအတၢ် ရဲၣ်လိာ်ဘၣ်ထွဲအိၣ်ဟံၣ်ဒီးကရူၢ်အံၤန့ၢ်လီၤ. တၢ်တဲသကိးသ့ၣ်တဖၣ်အံၤအတၢ်ပညိၣ်မ့ၢ်တၢ်ကန့ၢ်ဟူဘၣ် ပျဲလၢ NDIS ညီန့ၢ်တဒုးဟံၣ်ဃုာ်ဟံၣ်ဂီၢ်လၢအတၢ်မၤအပူၤဂ့ၢ်ဂ့ၢ်တဖၣ်,ပျဲလၢအတၢ်အိၣ်သးစ့ၤလၢကဟံ ဃုာ်ဟံၣ်ဂီၢ်လၢလီၤပုၤယဲၤအဖီခိၣ်တဖၣ်န့ၢ်လီၤ.

ပျဲပုၤဃုာ်ပုၤဂီၢ် ၁၅၀ ဂမ္ဘာဃုာ်ဃုာ်ပုၤဃုာ်ပုၤဂီၢ်လၢ တၢ်တဲသကိးတၢ် ၁၅ ဘျီလၢအဘၣ်တၢ်မၤအီၤ လၢထံကီၢ်တၢ်လီၢ်ဝးဝးအပူၤန့ၢ်လီၤ. NDIA အမူအဒါလၢတၢ်တဲသကိးသ့ၣ်တဖၣ်အံၤအပူၤန့ၢ်မ့ၢ်တၢ်က ကန့ၢ်တၢ်န့ၢ်လီၤ.

တၢ်တဲသကိးတၢ်အါမံၤန့ၢ်ဘၣ်တၢ်တဲသကိးအီၤလၢအဝဲသ့ၣ်အကျိၣ်လီၤ. လၢတၢ်ဂ့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤအ ပူၤ, တၢ်ကွဲးလီၤလၢတၢ်နဲၣ်ဖျါထီၣ်က့ၢ်အဂ့ၢ်အကျိၣ်န့ၢ်ဘၣ်တၢ်ကျိးထံက့ၢ်အီၤဆူအဲးကလံးအကျိၣ်န့ၢ်. တၢ်တဲသကိးတဖၣ်အံၤပုၤဃုာ်ဆူညါတၢ်တၢ်ပီၣ်တဲသကိးလၢတၢ်မၤလိနီၤဒီးတၢ်ဖဲးတၢ်မၤလၢတၢ်တဲ သကိးအီၤလၢကရူၢ်ဟံၣ်ဖျိၣ်တဲသကိးတၢ်တဖၣ်န့ၢ်လီၤ. တၢ်အံၤမၤလီၤတံၢ်ဝဲဒၣ်လၢတၢ်ဖဲးတၢ်မၤတဖၣ်နဲၣ် ဖျါတၢ်လိာ်ဘၣ်လၢအအိၣ်ဒီးပျဲလၢအအိၣ်ဒီးသးနီၢ်ခိက့ၢ်ဂီၤတလၢတပျဲတဆူၣ်တချ့လၢအအိၣ်ဟဲလၢ CALD အကျိၣ်,အဝဲသ့ၣ်အဟံၣ်ဖိဃီဖိတဖၣ်ဒီးအဝဲသ့ၣ်အပျဲကွဲးထွဲကဟုကယာ်အီၤတဖၣ်အနီၢ်ဂံၢ်အါ ကတၢ်န့ၢ်လီၤ.

တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤတဖၣ်

လီၤပုၤယဲၤအဖီခိၣ်တၢ်ဟ့ၣ်လီၤတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤလၢကမၤပျၢၢ်တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်ကဲထီၣ်အသး
ဖဲဖျၢၤတြူၤအါရံၤ ၂၀၂၃ နံၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤအကတီၢ်, NDIA နီၤဟ့ၣ်တၢ်ထံၣ်န့ၣ်
အစၢတဖၣ်လၢကရူၢ်ဟံၣ်ဖျိၣ်ထီၣ်သးတဲသကိးတၢ်ဒီးပုၤတဝၢတၢ်တဲသကိးတၢ်တဖၣ်အပူၤလီၤ. တၢ်ရဲၣ်
တၢ်ကျဲၤတဖၣ်န့ၣ်ပညိၣ်လီၤဝဲဒၣ်လၢမ့ၢ် NDIS န့ၣ်တၢ်မၤဂ့ၢ်ထီၣ်အီၤလၢပုၤလၢအအိၣ်ဒီးသးနီၢ်ခိၣ်က့ၢ်ဂီၤ
တလၢတပျဲၤတဆူၣ်တချ့ၤလၢအအိၣ်ဟဲလၢ CALD အကျိၤအဂီၢ်ကသ့ၣ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ.

ပုၤဟဲထီၣ်တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤတဖၣ်ပုၤဃုာ်ကမၤပျၢၢ်တဖၣ်လၢအိးစၢတြူၤလၢတၢ်လီၢ်ဝးဝးလီၤ. အဝဲသ့ၣ်အိၣ်
ဟဲလၢလုၢ်လၢဒီးကျိၢ်အတၢ်အိၣ်သးလၢတဒ်သိးလိာ်အသးတဖၣ်ဒီးအိၣ်မူအိၣ်ဂဲၤလဲၤခိၣ်ဖျိၣ်ဘၣ်တၢ်ဒီးသး
နီၢ်ခိၣ်က့ၢ်ဂီၤတလၢတပျဲၤတဆူၣ်တချ့ၤတဖၣ်လီၤ.

ပုၤဟဲထီၣ်တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤတဖၣ်ဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်သဆၣ်ထီၣ်အီၤလၢကနီၤဟ့ၣ်အဝဲသ့ၣ်အတၢ်ထံၣ်တၢ်ဟံ
သး,တၢ်ဆိကမိၣ်တဖၣ်ဒီးတၢ်လဲၤခိၣ်ဖျိၣ်တဖၣ်ခိၣ်ဖျိၣ်အံၤမ့ၢ်(လ),တၢ်ဃုာ်ညါမၤလိ(survey)အတၢ်စံးဆၢမ့
တမ့ၢ်တၢ်တီၣ်ဖျိၣ်ထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ.

ပုၤကညီအဂၤ ၅၀၀ ဃုာ်ဃုာ်ထီၣ်ဝဲဒၣ်တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤခါန့ၣ်လီၤ. ပုၤဟဲထီၣ်တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤတဖၣ်
ဘၣ်တၢ်ဆဲးကျိးလူၤထွဲအခံဒီးတၢ်တီၣ်ထီၣ်တၢ်ကွဲး၁၄၀ ခါလၢအဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်အီၤခိၣ်ဖျိၣ် တၢ်ဃုာ်ညါ
မၤလိ(survey)အတၢ်ခိၣ်ဆၢ,အံၤမ့ၢ်(လ)တဖၣ်ဒီးတၢ်တီၣ်ဖျိၣ်ထီၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤတခါဘၣ်တၢ်မၤစ့ၢ်ကိးအီၤလၢပုၤဟ့ၣ်တၢ်တဖၣ်အဂီၢ်လီၤ. တၢ်ရဲၣ်တၢ်
ကျဲၤတခါအံၤဘၣ်တၢ်မၤအီၤခိၣ်ဖျိၣ် National Disability Services (NDS) န့ၣ်လီၤ. အတဲသကိးဝဲဒၣ်မ့ၢ်
NDIS မၤတၢ်လၢ CALD အပုၤဟံၣ်ဃုာ်ဟံၣ်ဂီၢ်တဖၣ်အဂီၢ်ဒဲလဲၣ်, ပညိၣ်လီၤလၢတၢ်ဂ့ၢ်ဒဲလဲၣ်ဒီးတၢ်အစၢ
လၢအဘၣ်ထွဲဒီးပုၤဟ့ၣ်တၢ်မၤစ့ၢ်အတၢ်ဖဲတၢ်မၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ထံၣ်ကီၢ်ပုၤဃုာ်ဃုာ်မၤသကိးတၢ်အတၢ်ဘၣ်ထွဲမၤတၢ်

NDIA ကွဲမ့ၢ်ဝဲဒၣ်တၢ်ကရၢကရိတဘျူးခါလၢတၢ်ကနီၤဟ့ၣ်အဝဲသ့ၣ်အတၢ်ထံၣ်တၢ်ဟံသးခိၣ်ဖျိၣ်တၢ်ကွဲး
ဆဲးကျိးဆဲးကျိးမ့ၢ်တၢ်ဂီၢ်တၢ်စ့ၢ်တၢ်တဲသကိးတၢ်ဖဲ ၂၀၂၂ နံၣ်အလၢန့ၣ်လီၤ.

နိုတဂဏ္ဍာန်တံတိုက်ပိန်တဲသကိးန့ဘန်တံမအီယုဒ်ဒီးတံကရကရိအခါ ၂၀ လာအကဲခါစးဝဲ
ဒ် CALD အပူတဝါလါအအိန်လါအီးစတြဲလါန့လါ. တံကရကရိလါအပုပ်ယုဒ်ပိန်ဂါလါတံ
တံတိုက်ပိန်တဲသကိးတခါအံအပူအစရိတခါန့တံထံန့အီသ့ဝဲဒ်ဖဲ [လံာ်ဘန်ထွဲ ၁](#) အပူန့လါ.

၂၀၂၃ CALD တံအိန်ဖိန်ဖးဒိန်အမူး

ဖိတံတံတံဖိဒီးတံဖဲတံမတံတံလါတံဟံဖိန်ဒုးကဲထိန်အီခိဖျိတံပုပ်ယုဒ်မသကိးတံအတံဟူး
တံဂဲခဲလင်န့ဘန်တံမကွဲအီယုဒ်ဒီး EAG ဖဲ ၂၀၂၃ CALD အတံအိန်ဖိန်ဖးဒိန်အပူန့လါ.

CALD အတံအိန်ဖိန်ဖးဒိန်အတံပညိန်မ့တံကတဲသကိးန့ဖျိဒီးဟံပနိန်ဖိတံဒီးတံဖဲတံမလါ
တံဆုန့အီဒီးထံန့တံလါဟံမ့တမ့တံလိတံမလင်လင်လါတံကြါမဂ့ထိန်အီန့လါ.

EAG တံမအကျဲခိန်သ့တံလိဟံဂါဟံကျါ

EAG တံလိဟံဂါဟံကျါတံမအကျဲခိန်သ့ဒီးတံဖဲတံမအတံရဲတံကျဲအတံကွဲပတြိန်လါ
ခံကတံဖဲလိဟံယဲအဖိခိန်တံထံန့လိသးဖဲအီးကူး ၂၀၂၃ န့လါ.

EAG တံလိဟံဂါဟံကျါဝဲဒ်-

- တံပဆုရဲကျဲအကျိအကျဲလါတံမအကျဲခိန်သ့အဂီ
- တံရဲတံကျဲလါတံကကွဲဟုန်ဒီးဟံဖျိထိန်ဘန်ဃးတံမအကျဲခိန်သ့
- အဝဲသ့အမူအဒါလါအအိန်ဝဲဒ်ဆုညါန့လါ.

တံဟုန်လါဒီးတံဟံထံနီဖးအပတီ

တံမအပတီလါခံကတံတပတီလါအဘန်ထွဲဒီးတံဟံဖိန်ဒုးအိန်ထိန်သကိးအကျိအကျဲန့မ့တံ
ဟုန်လါ, တံမလါထိန်ပဲထိန်ဒီးတံဟံထံနီဖးဘန်ထွဲဒီး CALD အတံမအကျဲခိန်သ့အသီတခါ
န့လါ.

တံဖဲတံမအတံရဲတံကျဲအံအိန်တပူဃီဒီးတံမအကျဲခိန်သ့တခါအံလါ. တံဟံထံနီဖးဆု
ညါကအိန်ဝဲဒ်လါတံမလါတံတံတံမအတံရဲတံကျဲန့တံမလါထိန်ပဲထိန်အီတု

လီတီလီနီလီ. တပ်ဖဲတပ်မအတပ်ရဲတပ်ကျဲကွဲရဲလီတပ်ပဲထံနီဖးအကျိအကျဲလတပ်အံ
အဂီလီ. NDIA နှဲဟ့လီအသးမတပ်လတပ်ဟံဖိဉ်ဒးအိဉ်ထီဉ်သကိးတပ်အပူနီလီ. ဟ့လီစ့
ကိးအသးလတပ်ကဟ့လီဒီးပဲထံနီဖးကွဲတပ်မအကျဲခိဉ်သ့ဉ်နီလီ. ဒီဖျိတပ်မကဲထီဉ်တပ်ဟ့
လီအသးကမတပ်ဒ်အံတဖဉ်အပိ, NDIS အံနီပဂီ, ဒီဆဒီးဟ့လီတပ်လတပ် CALD အပူတဝတ
ဖဉ်အဂီဂုနီအလီသ့လီ.

2.3 တပ်ပဆုရဲကျဲဒီးတပ်ဟံဖျိထီဉ်

လတပ်ကတုထီဉ်ဖိတပ်လအဘဉ်ပဒီးတပ်မအကျဲခိဉ်သ့ဉ်တဖဉ်အံအဂီ, တပ်ရဲကျဲပဆုလ
အအိဉ်ဖျိဆ့ဆ့ဒီးတပ်ဟံနီမုဒါအကွဲအဂီတဖဉ်ဘဉ်တပ်ဒးအိဉ်ထီဉ်အီနီလီ. တပ်သ့ဉ်တဖဉ်အံ
ပဉ်ဃုတပ်မအတပ်အိဉ်ဖျိဆ့ဆ့ဒီးတပ်ဟံဖျိထီဉ်, တပ်ကွဲဟ့လီဒီးတပ်ပဲထံနီဖးဝဲဒဉ်တပ်ဟူးတပ်ဂဲတ
ဖဉ်ဆူညါနီလီ. တပ်အံကဆိဉ်ထွဲတပ်မလထီဉ်ပဲထီဉ်တပ်မအကျဲခိဉ်သ့ဉ်နီလီ. အကမလီ
တပ် EAG, CALD အကရအဒီးပူတဝတဖဉ်ဒီးနီဘဉ်တပ်ထီဉ်တပ်ဟံသးဆူညါနီလီ.

တပ်ရဲကျဲပဆု

တပ်ဟံဖျိထီဉ်ဒီးတပ်ကွဲဟ့လီတပ်မအကျိအကျဲလတပ်မအကျဲခိဉ်သ့ဉ်အဂီနီလူပိမထွဲဝဲဒဉ်
Commonwealth Evaluation Policy နီလီ. တပ်အံပဉ်ဃုတပ်ထီဉ်တပ်ဂုတပ်ကျိဒီးတပ်လူ
ကွဲဟ့လီတပ်ဂုထီဉ်ပသီထီဉ်နီလီ.⁸

EAG အကရဖိလအဘဉ်ထွဲဒီးတပ်ဟံဖျိမကဲထီဉ်တပ်ဒီးတပ်ဒးအိဉ်ထီဉ်ဝဲဒဉ်တပ်မအကျဲခိဉ်သ့ဉ်နီ
ကဟံဃုစ့ကိးမုတပ်မအကျဲခိဉ်သ့ဉ်နီတပ်မလထီဉ်ပဲထီဉ်အီဒဲလဲဒီးတပ်ပဲထံနီဖးအီဒဲလဲ
နီလီ. အဝဲသ့ဉ်အိဉ်ဒီးအမူအဒါလ-

- နီဖျိထီဉ်တပ်ကလုတဖဉ်ဒီးတပ်လိဉ်ဘဉ်တဖဉ်လအအိဉ်ဒီးပူလအသးနီခိကွဲဂီတလ
တပဲတဆူညါတချလအဟဲလ CALD တပ်အိဉ်သးတဖဉ်

⁸ Department of the Treasury, [Commonwealth Evaluation Policy \(ခိဉ်မိဝဲဒး\(သ\)တပ်ပဲထံနီဖးအဖိလစံဉ်\)](#), 2021.

- ဟ့ၣ်ထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဒီးတၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်လၢတၢ်ကဆီၣ်ထွဲတၢ်မၤအကျဲၣ်ခိၣ်သ့ၣ်အတၢ်မၤလၢထီၣ်ပဲၤထီၣ်
- ကွၢ်သမံသမိးကွၢ်ဒီးဟ့ၣ်တၢ်ထံၣ်တၢ်ဟံသးလၢတၢ်ဂ့ၢ်ထီၣ်ပသီထီၣ်ဒီးတၢ်အိၣ်သးလၢခံကတၢ်တဖၣ်အဂီၢ်လီၤ.

မူဒါသ့ၣ်တဖၣ်အံၤဒီးတၢ်မ့ၢ်လၢ်ကွၢ်စိလၢ EAG အဂီၢ်မ့ၢ်ဝဲတၢ်မၤသီထီၣ်တၢ်ဘျၢလၢဘၣ်ထွဲဒီးတၢ်ကွၢ်သးလဲၤတၢ်ဂ့ၢ်တဖၣ် (Terms of Reference) န့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤဘၣ်တၢ်တူၢ်လိၢ်ဟံၣ်ဟံၣ်ကျၢၤအီၤခီဖျိ EAG န့ၣ်လီၤ.

EAG ကမၤလီၤတံၢ်ဝဲဒၣ်လၢ CALD အပုၤပၣ်ယုၣ်ပၣ်ဂီၢ်တဖၣ်,သးနီၢ်ခိကွၢ်ဂီၤတလၢတပဲၤတဆူၣ်တချ့ၤအကရူၢ်တဖၣ်,ကရၢအခိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်ဒီးပုၤလၢအအိၣ်ဒီးစဲၣ်နီၤတၢ်သ့ၣ်ညါလၢအဘၣ်ထွဲဒီး CALD အတၢ်ဂ့ၢ်ကီတဖၣ်န့ၣ်ဟံၣ်ဖျါတၢ်လၢတၢ်မၤလၢထီၣ်ပဲၤထီၣ်ဝဲဒၣ်တၢ်မၤအကျဲၣ်ခိၣ်သ့ၣ်အံၤန့ၣ်လီၤ.

NDIA ဒွဲပုၤတၢ်မၤအကရူၢ်ကမၤစၢၤယုၣ်ဒီးတၢ်မၤလၢထီၣ်ပဲၤထီၣ်တၢ်မၤအကျဲၣ်ခိၣ်သ့ၣ်အံၤန့ၣ်လီၤ. ကရူၢ်တဖၣ်အံၤအမူအဒါမ့ၢ်ဝဲတၢ်မၤဝဲဒၣ်တၢ်ဆၢတဲာ်တဖၣ်,တၢ်ရဲၣ်ကျဲၤပၤဆၢ,ထီၣ်ဒွဲဒီးဟံၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်ထီၣ်ပသီထီၣ်ထီဒါတၢ်မၤအကျဲၣ်ခိၣ်သ့ၣ်အတၢ်ဖံးတၢ်မၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဒီးတၢ်ကွၢ်ဟ့ၣ်တၢ်

NDIA ကဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဆူညါတၢ်ဟံၣ်ဖျါတဖၣ်ဆူ EAG, CALD ကရၢအဒွဲဒီးပုၤတဝါတဖၣ်အအိၣ်လၢတၢ်ကဒူးန့ၣ်တၢ်ဂ့ၢ်ထီၣ်ပသီထီၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤပၣ်ယုၣ်-

- **တနံၣ်စ့ၣ်စ့ၣ်တၢ်ဟံၣ်ဖျါတဖၣ်** ကဘၣ်တၢ်ကွဲးလီၤတၢ်ဂ့ၢ်ထီၣ်ပသီထီၣ်လၢအလဲၤဆူတၢ်မၤအကျဲၣ်ခိၣ်သ့ၣ်အတၢ်ဖံးတၢ်မၤတဖၣ်ဒီးတၢ်အစၢၤလၢအဟဲထီၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဟံၣ်ဖျါသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ

ပပ်ဃုာ်တၢ်မၤသီထီၣ်တဖၣ်လၢအဘၣ်ထွဲဒီးတၢ်ဂ့ၤထီၣ်ပသီထီၣ်အတၢ်ထီၣ်ဒွဲးတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
အဝဲသ့ၣ်ကဘၣ်တၢ်ထူးထီၣ်ရၤလီၤအီၤလၢ NDIS ပှ်ယဲၤသန့အလီၤလီၤ.

- **န့ၣ်အခၢၣ်သးတၢ်ဂ့ၤထီၣ်ပသီထီၣ်အတၢ်မၤသီထီၣ်တဖၣ်** ကဟ့ၣ်တၢ်ကွၢ်ဖှိၣ်တခါလၢအဘၣ်ထွဲ
ဒီးတၢ်ဂ့ၤထီၣ်ပသီထီၣ်ထီၣ်ဘးတၢ်မၤတခါစ့ၣ်စ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤသီထီၣ်တခါအံၤကဘၣ်တၢ်
ဟ့ၣ်လီၤအီၤဆူ EAG န့ၣ်လီၤ.

ပှ်လၢအအိၣ်ဒီးသးနီၢ်ခိကွၢ်ဂီၤတလၢတပျဲၤတဆူၣ်တချ့ၤလၢအိၣ်ဟဲလၢ CALD အတၢ်အိၣ်သးတဖၣ်,
EAG ဒီး CALD ကရၤအဒုကဟ့ၣ်တၢ်ထံၣ်တၢ်ဟံးသးဆူညါလၢတၢ်ကမၤလီၤတံၢ်တၢ်မၤအကျဲၣ်ခိၣ်သ့ၣ်ဒီး
တၢ်ဖံးတၢ်မၤအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအိၣ်ချုးခံအသးဒီးတၢ်အိၣ်သးလၢခံကတၢ်ဒီးတုၤထီၣ် CALD အပှ်တ
ဝါတဖၣ်အတၢ်အိၣ်သးဆူညါန့ၣ်လီၤ. ဒ်တၢ်အစၢတခါအသိး,တၢ်ဖံးတၢ်မၤတဖၣ်,တၢ်အစၢတဖၣ်ဒီးတၢ်
န့ၣ်ဖျါတဖၣ်ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်တၢ်ကမၤဘၣ်လိာ်အီၤလၢတၢ်ကန့ၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်ထံၣ်တၢ်ဟံးသးတခါအံၤန့ၣ်
လီၤ. တန့ၣ်စ့ၣ်စ့ၣ်တၢ်ဟံးဖျါတဖၣ်ဒီးတၢ်ဂ့ၤထီၣ်ပသီထီၣ်အတၢ်ဂ့ၤလၢခံကတၢ်တဖၣ်န့ၣ်ကကွဲးရဲၣ်လီၤ
တၢ်ဆီတလဲတခါစ့ၣ်စ့ၣ်အဂ့ၢ်လီၤတံၢ်လီၤ.

[တၢ်ဖံးတၢ်မၤအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ](#), ကွဲးရဲၣ်လီၤတၢ်အစၢလၢအအိၣ်ထီၣ်ဒီးတၢ်ဂ့ၤထီၣ်ပသီထီၣ်အတၢ်ထီၣ်
ဒွဲးလၢတၢ်ဖံးတၢ်မၤတခါစ့ၣ်စ့ၣ်,လၢအကဲတၢ်ဆၢကတီၢ်အဖျၢၣ်,အဘၣ်ဒးဒီးအယံာ်တဖၣ်ခဲလၢန့ၣ်လီၤ.

3. တၢ်ဂ့ၢ်လၢတၢ်ဆိတလဲအဂီၢ်

ဖဲတၢ်ဟံးဖျိမၤကဲထီၣ်သကိးတၢ်အကျိၤအကွၢ်အဆၢကတီၢ်, ကရူၢ်ဟံးဖျိထီၣ်သးကတိၤသကိးတၢ်တဘျုးခါ, ကရူၢ်တၢ်တၢ်ပီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်ဒီးပုၤတၢ်ဆူတၢ်တၢ်တဲသကိးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်မၤအီၤဒီး CALD အပုၤဟံးဃုာ်ဟံးဂီၢ်တဖၣ်, အဝဲသ့ၣ်အဟံၣ်ဖိဃီဖိဒီးအဝဲသ့ၣ်အပုၤကွၢ်ထွဲကဟုကယာ်အီၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤလၢအပုၤဃုာ်တဖၣ်နီၤဟ့ၣ်အဝဲသ့ၣ်အတၢ်လဲၤနီၤဖျိဒီးတၢ်တၢ်တဖၣ်လၢအဝဲသ့ၣ်ဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်ဖဲမၤန့ၢ်ဒီးသ့ဝဲဒ် NDIS အခါန့ၣ်လီၤ.

တၢ်တၢ်တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤလၢဘၣ်တၢ်န့ၢ်ဟူၤအီၤညါန့ၢ်တၢ်ထံၣ်န့ၢ်အီၤသ့ဖဲ Discover Phase Report အကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.⁹ တၢ်ဟံးဖျိအံၤဘၣ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲအီၤဒီးတၢ်တူၢ်လိာ်ဟံးဂၢၢ်ဟံးကျိၤအီၤနီၤဖျိ EAG န့ၣ်လီၤ.

တၢ်တၢ်တၢ်တဖၣ်တၢ်ဟံးဖျိထီၣ်အကရူၢ်လၢအမ့ၢ်တၢ်ဒ်လိာ်ကဝီၤအခိၣ်သ့ၣ်န့ၣ်လီၤ-

လိာ်ကဝီၤအခိၣ်သ့ၣ်၁-တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ဆိလီၤတဖၣ်

NDIS အဖီလစံၣ်တဖၣ်, တၢ်မၤအကျိၤအကျဲတဖၣ်ဒီးသန့တဖၣ်တနဲၣ်ဖျိထီၣ်လုာ်လၢတၢ်ဆဲးတၢ်လၢဒီး ကျိၣ်အတၢ်လိာ်ဘၣ်လၢပုၤဟံးဃုာ်ဟံးဂီၢ်ခဲလၢာ်အဂီၢ်ဘၣ်.

တၢ်တၢ်တၢ်တဖၣ်မ့ၢ်ဝဲ-

- အီးစတြဲလယါသးနီၢ်ခိက့ၢ်ဂီၤတလၢတပျဲၤတဆူၣ်တချ့အသန့ဒီး NDIS န့ၣ်ကီခဲဝဲဒ်လၢတၢ်ကန့ၢ်ပၢၢ်အီၤဒီးသ့အီၤန့ၣ်လီၤ.
- NDIS အသန့ဒီးအကျိၤအကွၢ်တဖၣ်တဟံးပနီၣ်လုာ်လၢ, ထူသန့, တၢ်န့ၢ်ပၢၢ်လၢအအိၣ်ဒီးသးနီၢ်ခိက့ၢ်ဂီၤတလၢတပျဲၤတဆူၣ်တချ့ဒီးအဝဲသ့ၣ်အဟံၣ်ဖိဃီဖိလၢအအိၣ်လၢ CALD အပုၤတၢ်အကျိၤန့ၣ်ဘၣ်.

⁹ NDIS, [NDIS CALD Strategy 2023–2027 - Discover Phase Report \[PDF 297KB\]](#), 2022.

လိာ်ကဝီအခိာ်သ့ာ် ၂ - ပုၤမၤတၢ်ဖိအကံာ်အစီ

NDIS ပုၤမၤတၢ်ဖိဒီးပုၤမၤသကိးဃုာ်တၢ်တဖၣ်တဟ့ာ်လီၤတၢ်မၤစၢၤတဖၣ်ဒ်တၢ်တမံၤဃီအလီၢ်လီၢ်လၢ အပူၤဖျဲးဒီးဒုးပာ်ဃုာ်ပာ်ဂီၢ်တၢ်လၢလုာ်လၢတၢ်ဆဲးတၢ်လၢခဲလၢာ်အဂီၢ်ဘၣ်.

တၢ်တၢ်တဖၣ်မ့ၢ်ဝဲ-

- CALD ပုၤပာ်ဃုာ်ပာ်ဂီၢ်ဒီးအဝဲသ့ာ်, အပုၤလၢအဃုထၢဟ်လီၤ, ဟံာ်ဖိဃီဖိတဖၣ်ဒီးပုၤကွၢ်ထွဲအဝဲသ့ာ်တဖၣ်တအိာ်ဒီးခွဲးယၢ်လၢကမၤန့ၢ်သ့ၤ NDIS ဒီးအဝဲသ့ာ်ပုၤမၤသကိးဃုာ်တၢ်အပုၤမၤတၢ်ဖိလၢအန့ၢ်ပၢ်အဝဲသ့ာ်အလုာ်လၢတၢ်ဆဲးတၢ်လၢအတၢ်လိာ်ဘၣ်တဖၣ်မ့ၢ်တမ့ၢ်လၢတၢ်ကဟ့ာ်လီၤတၢ်မၤစၢၤတဖၣ်လၢအတုၤထီာ်ထီာ်ဘးဒီးပူၤဖျဲးဒီးအခိပညီအကျိၤအကျဲန့ၢ်ဘၣ်.

လိာ်ကဝီအကါဒိာ် ၃- တၢ်ဆဲးကျိးဆဲးကျါလၢတၢ်မၤန့ၢ်သ့ၤအဘၣ်အီၤညီ

တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢ NDIA နီၤဟ့ာ်ဝဲတဖၣ်န့ၢ်တညီဝဲဒ်လၢတၢ်ကန့ၢ်ပၢ်အီၤလၢလုာ်လၢတၢ်ဆဲးတၢ်လၢဒီးကျိာ်ခဲလၢာ်အဂီၢ်ဘၣ်.

တၢ်တၢ်တဖၣ်မ့ၢ်ဝဲ-

- တၢ်ဆဲးကျိးဆဲးကျါလၢတၢ်နီၤဟ့ာ်အီၤလၢအဘၣ်ဃးဒီး NDIS န့ၢ်အဘၣ်ဘူလီၤ. ဖဲတၢ်မ့ၢ်ကျိးထံဃာ်လၢနီၢ်တဂၤစုာ်စုာ်အကျိာ်ဒ်လဲာ်, တၢ်ဂ့ၢ်ဟ်ဖျါတဖၣ်တတုၤထီာ် CALD အပုၤတဝါအတၢ်လိာ်ဘၣ်တဖၣ်ထီာ်ဘၣ်.
- ကျိၤကျဲလၢတၢ်ဟ်ပနီာ်ဖိာ်ဃံးလၢ NDIS အပုၤမၤတၢ်ဖိဒီးပုၤမၤသကိးဃုာ်တၢ်သ့ၤအီၤလၢတၢ်ကဆဲးကျိးဆဲးကျါတၢ်ဒီးပုၤပတံထီာ်တၢ်တဖၣ်ဒီးပုၤပာ်ဃုာ်ပာ်ဂီၢ်တဖၣ်န့ၢ်တနဲာ်ဖျါထီာ် CALD အပုၤတဝါအတၢ်လိာ်ဘၣ်လၢတၢ်ကဘျးစဲမၤသကိးတၢ်ဒီးအီၤမ့ၢ်တမ့ၢ်ကျိၤကျဲလၢအဝဲသ့ာ်အဲာ်ဒီးလၢတၢ်ကဆဲးကျိးမၤသကိးတၢ်ဒီးအဝဲသ့ာ်န့ၢ်ထီာ်ဘၣ်.

လိာ်ကဝီအခိာ်သ့ာ် ၄ - ဖျါအတၢ်ဖံးတၢ်မၤတဖာ်

တၢ်ဆိာ်ထွဲဒီးတၢ်မၤစၢၤလၢတုၤထီာ် CALD အပုၤပာ်ဃုာ်ပာ်ဂီၢ်တဖာ်အတၢ်လိာ်ဘၢန့ၢ်တအိာ်လၢလၢ ပဲၤပဲၤဘၢာ်.

တၢ်တၤတၢ်တဖာ်မ့ၢ်ဝဲ-

- CALD ပုၤဟံာ်ဃုာ်ပာ်ဂီၢ်တဖာ်န့ၢ်တၢ်ဆိာ်ထွဲအီၤလၢကထံာ်န့ၢ်ဒီးဃုာ်ထၢတၢ်မၤစၢၤတဖာ်ဘၢာ်.
- ပုၤဟ့ၢ်တၢ်မၤစၢၤတဖာ်တဘၢာ်တၢ်ဆိာ်ထွဲအီၤလၢကမၤဆူာ်ထီာ်တၢ်ဆိာ်ထွဲဒီးတၢ်မၤစၢၤလၢအကဲတၢ်လီၤဆီၤလၢလုာ်လၢတခါခါ,အပဲၤတၢ်သ့ာ်ညါခီဆၢတၢ်ဒီးလၢတၢ်ပူၤဖျဲးအပူၤဘၢာ်န့ၢ်လီၤ.

လိာ်ကဝီအခိာ်သ့ာ် ၅ - တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ

တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢအဘၢာ်တၢ်သ့ၤအီၤခီဖျိ NDIA န့ၢ်လိာ်တၢ်မၤဂ့ၢ်ထီာ်အီၤလၢတၢ်ကမၤန့ၢ်အါထီာ်တၢ်န့ၢ် ပာ်ဘၢာ်ဃး CALD အပုၤပာ်ဃုာ်ပာ်ဂီၢ်တဖာ်ဒီးတၢ်ဆိာ်ထွဲလၢအဝဲသ့ၢ်လိာ်ဘၢဝဲဒၣ်န့ၢ်လီၤ.

တၢ်တၤတၢ်တဖာ်မ့ၢ်ဝဲ-

- 'CALD' အခီပညီၤလၢအဘၢာ်တၢ်သ့ၤအီၤခီဖျိ NDIS တအိာ်လဲာ်လဲာ်ကွာ်ကွာ်လၢတၢ်ကထံာ်န့ၢ်ပုၤလၢအအိာ်ဟဲလၢ CALD အတၢ်အိာ်သးမ့ၢ်မ့ၢ်နီၢ်ဘၢာ်န့ၢ်လီၤ. အဖီာ်န့ၢ်လုာ်လၢဒီးကျိာ်အသကဲာ်ပဝးအသနီၢ်အလၢအပဲၤတန့ၢ်ဝဲဘၢာ်.
- ပုၤပာ်ဃုာ်မၤသကိးတၢ်တဖာ်န့ၢ်တသ့ၢ်ညါလၢ NDIS အတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢအဘၢာ်ဃးဒီး CALD ပုၤပာ်ဃုာ်ပာ်ဂီၢ်တဖာ်န့ၢ်အိာ်ဝဲဒၣ်လၢကမ့ၢ်အဂီၢ်တသ့ၢ်ညါဝဲဘၢာ်ဒီးမ့ၢ်တၢ်ကသူတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖာ်အံၤဒဲလဲာ်န့ၢ်တသ့ၢ်ညါဝဲဘၢာ်.

လိာ်ကဝီအခိာ်သ့ာ်အခိာ်ထံး ၅ ခါမၤစၢၤန့ၢ်ဝဲဒၣ်တၢ်တဲသကိးတဖာ်ဒီးတၢ်ဟံာ်ဃုာ်မၤသကိးတဖာ်ဒီး CALD အပုၤတဝါတဖာ်ဖဲတၢ်ဒုးအိာ်ထီာ်အပတီၢ်အကတီၢ်န့ၢ်လီၤ.

လိင်ကစားအခွင့်အလမ်းများ "တစ်မေးတစ်တုံ့လိင်တုံ့ကျေ" နှင့်ဘက်တစ်ထုလုပ်လီယုတ်အီဖဲတစ်ဟ်ယုတ်မာ သကိးတစ်လၢတၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်အပတီၢ်န့ၣ်လီၤ.

လိင်ကစားအခွင့်အလမ်းတခါအံၤန့ၣ်ဘက်တစ်ထုလုပ်လီယုတ်အီဖဲလၢတၢ်ကစီဆၢကဒါက့ၤတၢ်ဟ့ၣ်ထီၣ်တၢ်ထံၣ် တၢ်ဟ်သးလၢ NDIS လိၣ်ဘက်လၢတၢ်ကဆိၣ်ထွဲဂ့ၤထီၣ် CALD အပုၤလၢအမၤလိဒီးတၢ်ဆူညါလၢအ ဘက်ဃးဒီး NDIS, မ့တမ့ၢ်တသ့ၣ်ညါဒီး NDIS တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

လိင်ကစားအခွင့်အလမ်း ၆ - တစ်မေးတစ်တုံ့လိင်တုံ့ကျေ

တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤဒီးတၢ်မၤစၢၤတဖၣ်အိၣ်ဝဲဒ်လၢတၢ်ကတုၤထီၣ်ဒီးဘျးစဲပုၤလၢအအိၣ်ဟဲလၢလုၢ်လၢ တၢ်ဆဲးတၢ်လၢ, ကျိၣ်ဒီးပုၤတဝါတဖၣ်ဒီး NDIS န့ၣ်အိၣ်ဒ်အဆဲးအစ့ၤလီၤ.

တၢ်တၢ်တဖၣ်မ့ၢ်ဝဲ-

- ပုၤအါဒ်အါဂၤလၢအအိၣ်ဒီးသးနီၢ်ခိက့ၢ်ဂီၤတလၢတပုၤတဆူၣ်တချ့လၢအအိၣ်ဟဲလၢ CALD အ တၢ်အိၣ်သးတဖၣ်တၢ်ဟ့ၣ်အီၤဒီးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢကမၤစၢၤအဝဲသ့ၣ်လၢကနီၢ်ပၢ် NDIS အ တၢ်ကြၢးဘက်တုၤထီၣ်ထီၣ်ဘးဒီးတၢ်ပတံထီၣ်တၢ်အကျိၤအကွၢ်ဘက်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်လဲၤခိဖျိ ဘက်စ့ၢ်ကိးတၢ်နိးတၢ်ဘျးလၢတၢ်မၤန့ၢ်သ့ဝဲဒ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤန့ၣ်လီၤ.
- ပုၤအါဒ်အါဂၤလၢအအိၣ်ဒီးသးနီၢ်ခိက့ၢ်ဂီၤတလၢတပုၤတဆူၣ်တချ့တဖၣ်လၢအအိၣ်ဟဲလၢ CALD အတၢ်အိၣ်သးလၢညါတဖၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်နီၢ်ပၢ်လၢအတၢ်ဒ်သိးလိာ်အသးလၢအဘက်ထွဲဒီး သးနီၢ်ခိက့ၢ်ဂီၤတပုၤတဆူၣ်တချ့ဒီးတၢ်ဆၢကတီၢ်လၢအဘက်လၢတၢ်ကမၤန့ၢ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲန့ၣ်မ့ၢ်ဝဲ ဒ်အခါဖဲလဲၣ်န့ၣ်တသ့ၣ်ညါဝဲဘက်.
- တၢ်မၤန့ၢ်သ့ဝဲထံးတၢ်မၤစၢၤတဖၣ်(ပုၤယုတ်တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီၤလၢနီၢ်ကစၢ်အကျိၣ်)လၢတၢ်ကဆိၣ်ထွဲဝဲ ဒ်ပုၤလၢအအိၣ်ဒီးသးနီၢ်ခိက့ၢ်ဂီၤတလၢတပုၤတဆူၣ်တချ့လၢအအိၣ်ဟဲလၢ CALD အတၢ် အိၣ်သးလၢညါတဖၣ်လၢတၢ်ကနီၢ်ပၢ် NDIS န့ၣ်လီၤ.

တၢ်တၢ်တၢ်လၢအတၢ်ကွၢ်လဲၢ်တဖၣ်

တၢ်တၢ်တၢ်လၢတၢ်ရဲၣ်လီၤဃာ်အီၤလၢလီၤကဝီၤခိၣ်သ့ၣ်တခါစုၣ်စုၣ်န့ၣ်ဘၣ်တၢ်န့ၣ်အီၤခိၣ်ဖျိတၢ်ဟံၣ်ဖျိဒုးကဲထီၣ်သကိးတၢ်ဖိးတၢ်မၤတဖၣ်ဒီးဖိတၢ်တဖၣ်လၢတၢ်မၤအကျဲခိၣ်သ့ၣ်အပူၤ(တၢ်ဂ့ၢ်လီၤတံၢ်အိၣ်လၢတၢ်နီၤ ၄ အပူၤလီၤ).

လၢတၢ်မၤကဲထီၣ်တၢ်မၤအကျဲခိၣ်သ့ၣ်ဒီးတၢ်ဖိးတၢ်မၤအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤဒီတကတီၢ်န့ၣ်, CALD ပုၤပုၣ်ဃုာ်ပုၣ်ဂီၢ်တဖၣ်, အဝဲသ့ၣ်အဟံၣ်ဖိဃီဖိတဖၣ်ဒီးအဝဲသ့ၣ်အပုၤကွၢ်ထွဲကဟုကယာ်အီၤတဖၣ်စ့ၢ်ကိးတဲသကိးဝဲဒၣ်တၢ်ကွၢ်လဲၢ်တၢ်ဂ့ၢ်တဖၣ်ဒီးတၢ်တၢ်တၢ်တဖၣ်လၢအဝဲသ့ၣ်လဲၤခိၣ်ဖျိဘၣ်အီၤဃုာ်ဒီး NDIS န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဂ့ၢ်ကိသ့ၣ်တဖၣ်အံၤကဲတၢ်တၢ်ဆူညါလၢ CALD အပုၤတဝၢတဖၣ်ဘၣ်လဲၤခိၣ်ဖျိဟံၣ်လံတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂ့ၢ်လီၤတံၢ်ဘၣ်ထွဲဒီးတၢ်ဂ့ၢ်ကိတဖၣ်အံၤတၢ်ထံၣ်န့ၣ်အီၤသ့ၣ် [လံာ်ဘၣ်ထွဲ ၈](#) အပူၤန့ၣ်သ့ၣ်လီၤ.

4. ပတ်မီအကျခိန်သ့

တံမီအကျခိန်သ့အတံပညိန်မ့တံကမဂ့ထီတံအစာလံ CALD ပုဟ်ဃုာ်ဟ်ဂီတဖန်အဂီခိ ဖျိတံဃဲဃဲလီဘျါလီ၊ လီကဝီ၊ ခိန်သ့ ၆ ခါန့ဃဲလီ-

1. တံဖံးတံမီအတံသ့ထီဃဲလီဟ်
2. ပုမီတံဖိအတံသ့တံဘဉ်
3. တံဆဲးကျိးဆဲးကျါလံတံမီန့သ့အီသ့
4. ဖျါတဖန်
5. တံဂ့ထံဖျိ
6. တံဟ့ဃဲမီစာတုလီတုကျဲ.

လီကဝီ ၆ ခါအကျါတခါစုာ်စုာ်အိန်ဒီးဖိတံတဖန်ဒီးတံဖံးတံမီတဖန်လီ.

- **ဖိတံတဖန်**-မ့ကတီာ်ယံ NDIA အတံဖံးတံမီအစာလံအဲဒီးတုထီဃဲထီဃဲဘဲဒဲဒဲန့ဃဲလီ.
- **တံဖံးတံမီတဖန်**- မ့တံလံ NDIA ကမီအီလံတံကတုထီဃဲဖိတံအဂီလီ.

တံဖံးတံမီ ၂၈ ခါဘဉ်တံမီကဲထီဃဲအီဒီးကဘဉ်တံမီလံထီဃဲပုထီဃဲအီတပုဃဲဒီးပုလံအအိန် ဒီးသးနီခိက့ဂီတလံတပုတဆူတချုလံအအိန်ဟဲလံ CALD အတံအိန်သးတဖန်, အဲသ့အ ဟံဃဲဖိဖိတဖန်ဒီးပုကွဲထွဲကဟုကယံတံတဖန်, NEDA, EAG ဒီးကရံအဒုအဂါအခါစးတဖန် န့ဃဲလီ.

တံမီအကျခိန်သ့န့ဘဉ်တံဆိဉ်ထွဲအီခိဖျိ [တံဖံးတံမီအတံရဲဉ်တံကျဲ](#) လံအလီဆီတခါလံ တံကနဲဒဲဒဲတံမီလံထီဃဲပုထီဃဲ, တံကွဲဟ့ဃဲဒီးတံဟ်ဖျါထီဃဲဒဲဒဲတံဖံးတံမီတဖန်န့ဃဲလီ.

4.1 တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ဆီလီၤ

တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ဆီလီၤန့ၣ်ဘၣ်ဃးဒီးလုၢ်လၢ်ဒီးကျိၣ်အတၢ်လိၣ်ဘၣ်တဖၣ်န့ၣ်တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ဃုာ်အီၤလၢ NDIS ဒီးအပူၤမၤသကိးဃုာ်တၢ်အသန့တဖၣ်, အဖီလစံၣ်ဒီးတၢ်မၤအကျိၣ်အကွၢ်တဖၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.

ဖီတၢ် ၁

NDIA သ့ၣ်ဒၣ်"လုၢ်လၢ်တၢ်ဆဲးတၢ်လၢအတၢ်ပူၤဖျဲး"ဒီး"တၢ်မၤစၢၤလၢအဖိးမံဒီးခိဆၢတၢ်လၢအဘၣ်လိာ်သးဒီးလုၢ်လၢ်တၢ်ဆဲးတၢ်လၢ"အတၢ်ကတိၤအဖျၢၣ်လၢတၢ်ထုးထီၣ်သကိးအီၤဒီးတၢ်အၢၣ်လီၤတူၢ်လိာ်သကိးအခိပညီန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဖိးတၢ်မၤတဖၣ်

1. မၤသကိးဃုာ်တၢ်ဒီး CALD သးနီၢ်ခိကွၢ်ဂီၤတလၢတပျဲတဆူၣ်တချ့အပူၤတဝၢတဖၣ်, ပူၤမၤသကိးဃုာ်တၢ်တဖၣ်, ပူၤဟ့ၣ်လီၤတၢ်မၤစၢၤတဖၣ်ဒီး NDIS Commission လၢတၢ်ကဟ်ပနီၣ်"လုၢ်လၢ်တၢ်ဆဲးတၢ်လၢအတၢ်ပူၤဖျဲး"ဒီး"တၢ်မၤစၢၤလၢအဖိးမံဒီးခိဆၢတၢ်လၢအဘၣ်လိာ်သးဒီးလုၢ်လၢ်တၢ်ဆဲးတၢ်လၢ"တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဖီတၢ် ၂

NDIS အဖီလစံၣ်တဖၣ်, တၢ်မၤအကျိၣ်အကွၢ်တဖၣ်ဒီးသန့တဖၣ်ပျဲတၢ်မၤန့ၣ်သ့ NDIS လၢအတုၤသိးထဲသိးလၢ ဒီးတၢ်သ့ၣ်ဒၣ်တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲတဖၣ်လၢပူၤလၢအအိၣ်ဒီးသးနီၢ်ခိကွၢ်ဂီၤတလၢတပျဲတဆူၣ်တချ့လၢအဟဲလၢ CALD အကျိၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဖိးတၢ်မၤတဖၣ်

2. ကွၢ်သမံသမိးကွၢ်ဒီးမၤသီထီၣ်ကွၢ် NDIS တၢ်ဒုးလဲၤတရံးတၢ်မၤအတၢ်န့ၣ်ကျဲတဖၣ်လၢတၢ်ကမၤလီၤတၢ်တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤဒုးဟ်ဃုာ်ဟ်ဂီၢ်တၢ်, လုၢ်လၢ်တၢ်ဆဲးတၢ်လၢတကပပူၤဖျဲးဒီးဟ်ပ

နိဉ်လုာ်လၢတၢ်ဆဲးတၢ်လၢဒီးကျိာ်အတၢ်လိာ်ဘၣ်တဖၣ်လၢအအိၣ်ဒီးပုၤဟ်ဃုာ်ဟ်ဂီၢ်တဖၣ်(ဒီးသန့ထီၣ်လၢတၢ်ဖံးတၢ်မၤၤအစၢလၢအအိၣ်ထီၣ်တဖၣ်)န့ၣ်လီၤ.

3. မၤဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်ဒီးဟ့ၣ်တၢ်န့ၣ်ကျဲဆူပုၤရဲၣ်ကျဲၤတၢ်တဖၣ်ဒ်သိးကမၤဂ့ၤထီၣ်အဝဲသ့ၣ်အတၢ်န့ၣ်ပၢ်ဘၣ်ထွဲဒီးတၢ်ဆိၣ်ထွဲလၢတၢ်လိာ်ဘၣ်အီၤနီၤဖျိ CALD အပုၤဟ်ဃုာ်ဟ်ဂီၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤကြးပၣ်ဃုာ်
 - a. တၢ်ဆိၣ်ထွဲလၢ CALD ပုၤဟ်ဃုာ်ဟ်ဂီၢ်လၢအအိၣ်ဒီးတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအတၢ်မၤလၢထီၣ်ပဲၤထီၣ်အဂီၢ်ဖဲကျိာ်မ့တမ့ၢ်လုာ်လၢတၢ်ဆဲးတၢ်လၢကဲတၢ်နိးတၢ်ဘျးတခါအခါ
 - b. ကျိာ်အဂံၢ်ထံးအိၣ်တအိၣ်ဝဲဒ်လၢ CALD ပုၤဟ်ဃုာ်ဟ်ဂီၢ်တဖၣ်အဂီၢ်
 - c. တၢ်ဟ့ၣ်ကျိာ်စ့တၢ်မၤၤၤလၢ CALD အပုၤဟ်ဃုာ်ဟ်ဂီၢ်တဖၣ်အပုၤဂ့ၢ်ဒီးပုၤတဝါတၢ်ဟ်ဃုာ်ဟ်ဂီၢ်အဒိၣ်ထီၣ်အါထီၣ်အဂီၢ်
 - d. တၢ်သူအါထီၣ်တၢ်ဆဲးကျိးဆဲးကျါအကျါအကွၢ်တဖၣ်လၢလုာ်လၢတကပၤမ့ၢ်ဂ့ၤ,ကျိာ်တကပၤမ့ၢ်ဂ့ၤမၤန့ၢ်သူဝဲဒ်သ့န့ၢ်ညီညီန့ၣ်လီၤ.
4. တၢ်န့ၣ်ကျဲၤလၢတၢ်ထုးထီၣ်ရၤလီၤဒီးတၢ်မၤအိၣ်ထီၣ်အီၤလၢအမၤၤ NDIS အပုၤမၤတၢ်ဖိဒီးပုၤမၤသကိးဃုာ်တၢ်တဖၣ်ဆိၣ်ထွဲပုၤဘၣ်ကီဘၣ်ခဲဒီးပုၤဟဲတုၤန့ၣ်လီၤသီထံကီၢ်တဖၣ်နီၤဖျိ NDIS အလံာ်ပတံထီၣ်အကျါအကွၢ်လၢအဖိးမံဒီးလုာ်လၢတၢ်ဆဲးတၢ်လၢဒီးအဆၢကတီၢ်ဘၣ်ဘၣ်န့ၣ်ဂ့ၤထီၣ်လီၤ.
5. မၤသကိးတၢ်ဒီးပဒိၣ်အကရၢတဖၣ်လၢတၢ်ကဆိၣ်ထွဲဂ့ၤထီၣ်ပုၤဘၣ်ကီဘၣ်ခဲဒီးပုၤဟဲတုၤန့ၣ်လီၤသီထံကီၢ်ကမၤန့ၢ်သူ NDIS အဂီၢ်လီၤ. တၢ်အံၤဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်ကပၣ်ဃုာ်တၢ်သူတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိာ်လၢတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့အတၢ်သမံသမိးမၤကွၢ်ဒီးတၢ်ဆိၣ်ထွဲတၢ်အလံာ်အလဲၢ်တဖၣ်ဘၣ်တၢ်မၤပုၤအီၤတချုးတၢ်ဟဲတုၤလၢကမၤၤန့ၣ်ဖျါပုၤလၢအအိၣ်ဒီးသးနီၢ်ခိက့ၢ်ဂီၤတလၢတပုၤတဆူၣ်တချ့အတၢ်တုၤလီၤတီၤလီၤအါထီၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဖီတၢ် ၃

NDIS အတၢ်ဆဲးကျိးဆဲးကျါဒီး CALD အပုၤတၢ်ဒီးပုၤဟ်ဃုာ်ဟ်ဂီၢ်တဖၣ်လၢအဖိးမံဒီးလုၢ်လၢတၢ်ဆဲးတၢ်လၢ,တုၤလီၤတီၤလီၤဒီးတၢ်မၤအကျိၤအကျဲအိၣ်ဖျါဆံ့ဆံ့ဒီးဟ့ၣ်သဆၣ်ထီၣ်တၢ်န့ၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဖိးတၢ်မၤတဖၣ်

- 6. မၤသကိးတၢ်ဒီး NDIS အခိၣ်မံးရှၢၣ်လၢတၢ်ကမၤကဲထီၣ်ဒီးမၤလၢထီၣ်ပုၤထီၣ်တၢ်မၤအကျိၤအကျဲဒီးတၢ်န့ၣ်ကျဲတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤကမၤစၢၤပုၤလၢအအိၣ်ဒီးသးနီၢ်ခိကွၢ်ဂီၤတလၢတပုၤတဆူၣ်တချ့ၤလၢအအိၣ်လၢ CALD အကျိၤဟ့ၣ်ထီၣ်တၢ်ထံၣ်တၢ်ဟ်သးဒီးဆိုးထီၣ် NDIS အတၢ်ဆၢတံၢ်တဖၣ်လၢလုၢ်လၢတၢ်ဆဲးတၢ်လၢတကပပူၤဖျဲးဒီးမၤန့ၣ်သ့ၣ်အိၣ်သ့ၣ်အကျိၤအကျဲအပူၤန့ၣ်လီၤ.

4.2 ပုၤမၤတၢ်ဖိအတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်

ပုၤမၤတၢ်ဖိအတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်န့ၣ်ဘၣ်ဃးဒီး NDIS အပုၤမၤတၢ်ဖိဒီးပုၤမၤသကိးဃုာ်တၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်န့ၣ်ပၢၢ်ဒီးတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်လၢတၢ်ကဟ့ၣ်လုၢ်လၢတၢ်ဆဲးတၢ်လၢတကပပူၤဖျဲးဒီးတၢ်မၤစၢၤလၢအဆိဆၢတၢ်လိၣ်ဘၣ်လၢအအိၣ်ဒီးပုၤဟ်ဃုာ်ဟ်ဂီၢ်ဒီးအဝဲသ့ၣ်အဟံၣ်ဖိဖိတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဖီတၢ် ၄

NDIS အပုၤမၤတၢ်ဖိဒီးပုၤမၤသကိးဃုာ်တၢ်န့ၣ်ပၢၢ်ဒီးဆိဆၢတၢ်ဆူလုၢ်လၢတၢ်ဆဲးတၢ်လၢဒီးကျိၢ်အတၢ်လိၣ်ဘၣ်တဖၣ်လၢအအိၣ်ဒီးပုၤဟ်ဃုာ်ဟ်ဂီၢ်တဖၣ်ဒီးမ့ၢ်တၢ်လိၣ်ဘၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤဘၣ်တဘၣ်ကဘၣ်ဒိအဝဲသ့ၣ်အသးနီၢ်ခိကွၢ်ဂီၤတလၢတပုၤတဆူၣ်တချ့ၤအတၢ်ဆိၣ်ထွဲတဖၣ်ဒ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဖိးတၢ်မၤတဖၣ်

- 7. မၤသကိးတၢ်ဒီး CALD အပုၤတၢ်တဖၣ်,ပဒိၣ်တၢ်ကရၢကရိတဖၣ်(ဟ်ဃုာ် NDIS အခိၣ်မံးရှၢၣ်)ဒီးတၢ်ကရၢကရိလၢတမ့ၢ်ပဒိၣ်တဖၣ်ဒ်သိးကဟ့ၣ်လီၤတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့အတၢ်ရဲၣ်တၢ်

ကျွန်ုပ်တို့သည် NDIS အပူမေးတမ်းဖိဒီးပူမေးသကိးဃုာ်တၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအံၤကမၤတၢ်လၢတၢ်ကမၤဂ့ၤထီၣ်လုၢ်လၢတၢ်ဆဲးတၢ်လၢဒီးကျိၣ်အတၢ်သ့ၣ်ညါန့ၣ်ပၢၢ်(ဟံၣ်ဃုာ်ပုၤန့ၣ်တၢ်အၢၤန့ၣ်တၢ်အၢၤထံၣ်တၢ်ဒီးတၢ်န့ၣ်ဟူၤအတၢ်ကီၤတၢ်ခဲတဖၣ်) ဒီးတၢ်သ့ၣ်တၢ်ဘၣ်လၢတၢ်ကဟ့ၣ်တၢ်ရ့ၣ်မၤ"ၢၢ်ဒီးပုၤလၢအအိၣ်ဟဲလၢ CALD အတၢ်အိၣ်သးလၢပုၤတၢ်ပူၤဖျဲး,တုၤလီၤတီၤလီၤဒီးဖိးမံၣ်ဒဲၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

8. တၢ်ဆိၣ်ထွဲတၢ်ဖိးတၢ်မၤအခွဲးအယၢ်တဖၣ်လၢပုၤလၢအအိၣ်ဟဲလၢ CALD အကျိၣ် (ဟံၣ်ဃုာ်ပုၤလၢအအိၣ်ဒီးသးနီၢ်ခိက့ၢ်ဂီၤတလၢတပုၤတဆူၣ်တချ့) လၢအအိၣ်လၢ NDIA လၢတၢ်ကမၤဂ့ၤထီၣ်တၢ်ကဲခၢၣ်စးလၢအပတီၢ်ခဲလၢအပူၤန့ၣ်လီၤ.

ဖိတၢ် ၅

NDIS အပူမေးတမ်းဖိဒီးပူမေးသကိးဃုာ်တၢ်တဖၣ်သ့ၣ်ဒဲၣ်လုၢ်လၢထူၤသန့အတၢ်ဆဲးတၢ်လၢအတၢ်ပူၤဖျဲးဒီးတၢ်သ့ၣ်ညါတၢ်ပျံၤတီၢ်တၢ်ဆါအတၢ်မၤအကျိၣ်အကျဲလၢအပၣ်ဃုာ်မၤသကိးတၢ်ခဲလၢအပူၤလီၤ.

တၢ်ဖိးတၢ်မၤတဖၣ်

9. မၤသကိးဃုာ်တၢ်ဒီး CALD အပူၤတၢ်ပုၤပဒိၣ်အတၢ်ကရၢကရိတဖၣ်(ပၣ်ဃုာ် NDIS အခိၣ်မံးရှၢၣ်) ဒီးတမ့ၢ်ပဒိၣ်အတၢ်ကရၢကရိတဖၣ်လၢတၢ်ကသ့ၣ်ထီၣ်တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ဒီးတၢ်သိၣ်လိနဲၣ်လိလၢလုၢ်လၢထူၤသန့အတၢ်ဆဲးတၢ်လၢ,တၢ်ထီၣ်ဒါတၢ်ကွၢ်တလီၤကလုာ်ဒူၣ်အဖိခိၣ်ဒီးတၢ်သ့ၣ်ညါတၢ်ပျံၤတီၢ်တၢ်ဆါအတၢ်မၤအကျိၣ်အကွၢ်တဖၣ်လၢ NDIA တၢ်သိၣ်လိအတၢ်ရဲၣ်ကျဲၤတခါအပူၤလီၤ.

10. မၤဒိၣ်ထီၣ်ဒီးဟ့ၣ်လီၤတၢ်သိၣ်လိနဲၣ်လိဒီးလံၣ်လဲၣ်တၢ်ကွဲးကဲဘျုးတဖၣ်ဆူ NDIS အပူမေးတမ်းဖိဒီးပူမေးသကိးဃုာ်တၢ်လၢတၢ်သ့ၣ်ဒဲၣ်ပုၤကတိၤကျိးထံတၢ်ဒီးကျိၣ်အဂၤတၢ်ဆိၣ်ထွဲတဖၣ်လၢတၢ်ကမၤဂ့ၤထီၣ်ပုၤကညီလၢအအိၣ်သးနီၢ်ခိက့ၢ်ဂီၤတလၢတပုၤတဆူၣ်တချ့လၢအအိၣ်ဟဲလၢ CALD အတၢ်အိၣ်သးလၢညါတဖၣ်ဖဲရ့ၣ်မၤတၢ်ဒီး NDIS အခါန့ၣ်လီၤ.

11. ဒူးအိန်ထီဂ်တင်ဒူးပုဂ်ဗုဂ်ဂီ CALD အတင်ရဲဂ်လီကျဲလီဒီးတင်ရဲဂ်တင်ကျဲလီတင်ကဆဲးလဲဆူညါလါတင်ကဒူးဒိန်ထီဂ်ဒီးဒူးကွဲထီဂ်ပသီထီဂ်လုဂ်လင်တင်ဆဲးတင်လါလါအပူဖျဲဒီးတင်ဖဲတင်မအလီလါအဒူးဟ်ဗုဂ်ဟ်ဂီတင်လါ NDIS အပူမတင်ဖဲအဂီနုဂ်လီ.
12. မကဲထီဂ်ပုတဝါအတင်မအကျိအကွဲလါအမုဂ်တင်နီဟ့ဂ်တင်မလိမဒီးလါတင်ကမၤစါပူမတင်ဖဲလါကမၤဂ့ထီဂ်အဝဲသ့ဂ်အတင်သ့တင်ဘုဂ်တဖုဂ်ဒ်သိးအဝဲသ့ဂ်ဆီဂ်ထွဲပုလါအနုတအါ,နုတအါတထံဂ်တင်ဒီးတင်အိဂ်ဒီးတင်တနုဟူတင်အတင်ဂုဂ်ကီအပူတဝါဂုဂ်နုအလီကသ့အဂီနုဂ်လီ. ကရူဂ်တခါအံပုဗုဂ် NDIS ပုမတင်ဖဲဒီးပုမသကိးဗုဂ်တင်တဖုဂ်လါအအိဂ်ဒီးတင်သ့တင်ဘုဂ်လါတင်ကသ့ဝဲဒ် Auslan နုဂ်လီ. ပကဟ့ဂ်သဆုဂ်ထီဂ်တင်မနုဂ်သ့တင်အခွဲးအယာ်ခီဖျိတင်နုဂ်ကျဲတဖုဂ်,တင်မအကျိအကွဲတဖုဂ်ဒီးတင်ဆီဂ်ထွဲလါတင်ဟ်ဗုဂ်မၤသကိးတင်အခွဲးအယာ်တဖုဂ်အဂီနုဂ်လီ.

4.3 တင်ဆဲးကျိးဆဲးကျါလါတင်မနုဂ်သ့အါသ့တဖုဂ်

တင်ဆဲးကျိးဆဲးကျါလါတင်မနုဂ်သ့အါသ့တဖုဂ်နုဂ်ဘုဂ်ဗးဒီး NDIS အတင်နီဟ့ဂ်တင်ဂုဂ်တင်ကျိလါကျိကျဲလါအတုထီဂ်လုဂ်လင်တင်ဆဲးတင်လါဒီးတင်ဆဲးကျိးဆဲးကျါအတင်လိဂ်ဘုဂ်လါအအိဂ်ဒီး CALD အပူပုဗုဂ်ဗုဂ်ဂီတဖုဂ်,အဝဲသ့ဂ်အဟံဂ်ဖိဗီဖိဒီးအဝဲသ့ဂ်အပူကွဲထွဲကဟုကယာ်အါတဖုဂ်နုဂ်လီ.

ဖိတၢ် ၆

တင်ဆဲးကျိးဆဲးကျါအကျိအကျဲလါအတုလီတီလီလါ CALD အပူတဝါတဖုဂ်ဒီးပုပုဗုဂ်ဗုဂ်ဂီတဖုဂ်တင်ထံဂ်နုဂ်အါဒီးဘုဂ်တင်သ့အါခီဖျိ NDIS နုဂ်လီ.

တင်ဖဲတင်မတဖုဂ်

13. မသကိးတင်ဒီး CALD အပူတဝါတဖုဂ်, NDIS အခိဂ်မံးရှါဒီးကရုအဒုလါတင်ကမကဲထီဂ်ဒီးမလါထီဂ်ပုထီဂ်တင်နုဂ်ကျဲလါအဘုဂ်ထွဲဒီးမုဂ်တင်ကဆဲးကျိးဆဲးကျါဒီးပုဗုဂ်မသကိး

တၢ်ဒီးပုၤလၢအအိၣ်ဒီးသးနီၣ်ခိၣ်က့ၢ်ဂီၤတၢ်တပျဲၤတဆူၣ်တချ့ၤလၢအအိၣ်လၢ CALD အတၢ်အိၣ်သးတုၤလီၤတီၤလီၤဒ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤဟံၣ်ဃုာ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢန့ၣ်ဒီးခိၣ်ဖျိၣ်ကျိၤကျဲၤလၢတၢ်ဒ်သိးလိာ်အသးတဖၣ်, အဒိၣ်တၢ်ဂီၤမူ, တၢ်ကလုာ်ဒီးတၢ်စဲးကျဲးထုးထီၣ်န့ၣ်လီၤ.

14. ကွၢ်သမံသမိးကွၢ်ဒီးမၤသီထီၣ် NDIS အပုၤတၢ်ဝဲၤသန့, myplace portal, My NDIS အလံာ်ပတံထီၣ်, ပုၤဃုာ်ပုၤဟ့ၣ်လီၤတၢ်မၤစၢၤအပီးအလီ, myplace ပုၤဟ့ၣ်လီၤတၢ်မၤစၢၤအတၢ်န့ၣ်လီၤအကျဲၤဒီး National Contact Centre (ထံကီၢ်တၢ်ဆဲးကျိးအလီၢ်ခၢၣ်သး)လၢတၢ်ကမၤဂ့ၢ်ထီၣ်တၢ်မၤန့ၣ်သ့တၢ်ဒီးတၢ်ကွၢ်ဃုာ်တၢ်လၢ CALD အပုၤတၢ်ဝဲၤဒီးပုၤဟံၣ်ဃုာ်ဟံၣ်ဂီၢ်တဖၣ်အဂီၢ်လီၤ. တၢ်အံၤပုၤဃုာ်တၢ်သ့တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢကစၢ်အကျိၣ်ဒ်ဝဲဒီးတၢ်မၤန့ၣ်သ့တၢ်မၤစၢၤဖဲတၢ်သ့နီၣ်ကစၢ်အကျိၣ်အတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢအတၢ်အိၣ်ဘၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

15. ဃုာ်ဒီးတၢ်မၤသကိးတၢ်ဒီး CALD အပုၤတၢ်ဝဲၤတဖၣ်, NDIS အခိၣ်မံးရှၢၣ် ဒီးကရၢအဒုကမၤဒိၣ်ထီၣ်, ထုးထီၣ်ရၢလီၤဒီးမၤလၢထီၣ်ပျဲၤထီၣ်ကျိၣ်အတၢ်န့ၣ်ကျဲၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်န့ၣ်ကျဲၤတဖၣ်ကြၢးရဲၣ်လီၤတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအကျိၣ်ဖဲလဲၣ်တခါလၢအဘၣ်ဃးဒီး NDIS န့ၣ်တၢ်ကြၢးကျိးထံအီၤ, မ့ၢ်ဒ်သိးကတုၤထီၣ် CALD အပုၤတၢ်ဝဲၤဒီးပုၤဃုာ်ဃုာ်ဟံၣ်ဂီၢ်အတၢ်လိာ်ဘၣ်တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဖိတၢ် ၇

CALD အပုၤတၢ်ဝဲၤတဖၣ်ဒီးပုၤဟ့ၣ်တၢ်တဖၣ်ဘၣ်တၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါအဝဲသ့ၣ်ဒီးမၤန့ၣ်သ့ဝဲဒ်, တၢ်ကျိးထံအတၢ်မၤစၢၤတဖၣ်ဒီးအတၢ်လဲၤခိၣ်ဖျိၣ်ဃုာ်ဒီးအဝဲသ့ၣ်အတၢ်မၤစၢၤန့ၣ်ဂ့ၢ်ထီၣ်ဝဲဒ်လီၤ.

တၢ်ဖဲးတၢ်မၤတဖၣ်

16. မၤဒိၣ်ထီၣ်ဒီးထုးထီၣ်ရၢလီၤ တၢ်ကတိၤဘၣ်ထွဲလီၤလီၤဆီဆီဒီး NDIS တဖၣ်အခီပညီဆုံဆုံလၢအကစၢ်အကျိၣ်လၢတၢ်ကဆီၣ်ထွဲ CALD ပုၤဃုာ်ဃုာ်ဟံၣ်ဂီၢ်တဖၣ်, ပုၤဟ့ၣ်တၢ်တဖၣ်ဒီးတၢ်ကျိးထံဒီးတၢ်ကတိၤကျိးထံအတၢ်မၤစၢၤ (TIS) ဒ်သိးကနၢ်ပၢၢ်ဒီးဆဲးကျိးဆဲးကျဲၤတၢ်ကတိၤအဖျၢၣ်ဘၣ်ထွဲလီၤလီၤဆီဆီဒီး NDIS ဂ့ၢ်န့ၣ်အလီၢ်ကသ့အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

17. မဒိန်ထိန်ဒီးဆဲးကျိးဆဲးကျါတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢတၢ်မၤန့ၢ်သူအီၤသ့ဆူ CALD အပုၤတၢ်တဖၣ်, CALD ပုၤပၣ်ဃုာ်ပၣ်ဂီၢ်တဖၣ်ဒီးပုၤဟ့ၣ်တၢ်တဖၣ်လၢအဘၣ်ဃးဒီးမ့ၢ်တၢ်ကမၤန့ၢ်သူဒီးသူဝဲဒၣ် TIS ဒီးပုၤကတိၤကျိးထံတၢ်လၢအဂၤဖဲ TIS အပုၤကတိၤကျိးထံတၢ်တဖၣ်မ့ၢ်တအိၣ်ဘၣ်အခါ န့ၣ်လီၤ.

18. ကွၢ်သမံသမိးကဒါဒီးမၤသီထိန်က့ၢ်တၢ်မၤအကျိၤအကျဲလၢ NDIS အတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်တဖၣ်လၢအ အိၣ်ဒီးပုၤကတိၤကျိးထံတၢ်တဖၣ် (ဟ်ဃုာ်Auslan) လၢတၢ်ကမၤဂ့ၢ်ထိန်တၢ်ဆဲးကျိးဆဲးကျါ အကျိၤအကွၢ်တဖၣ်,ပုၣ်ဃုာ်တၢ်ဃုာ်ထၢတဖၣ်လၢကတိၤယံာ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်တဖၣ်,ပုၤကတိၤကျိး ထံတၢ်လၢတၢ်အဲၣ်ဒီးဘၣ်ဃးမ့ၢ်တၢ်လိာ်ဘၣ်အီၤ,တၢ်ဟဲကတိၤကျိးထံတၢ်လၢနီၢ်ကစၢ်အ တၢ်မၤစၢၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

4.4 ဖျါတၢ်မၤတဖၣ်

ဖျါအတၢ်မၤတဖၣ်န့ၣ်ဘၣ်ဃးဒီးတၢ်မၤဂ့ၢ်ထိန်တၢ်အိၣ်ဝဲဒၣ်ဒီးတၢ်ဟ့ၣ်လီၤဝဲဒၣ်NDISအတၢ်မၤစၢၤလၢ အဖိးမံဒီးလုာ်လၢတၢ်ဆဲးကျိးတၢ်လၢဒီးကျိၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤပုၣ်ဃုာ်တၢ်ဟ့ၣ်ဝဲဒၣ်တၢ်ဆီၣ်ထွဲဆူ CALD အ ပုၤဟ်ဃုာ်ဟ်ဂီၢ်လၢအဂ့ၢ်န့ၢ်အလီၤလၢတၢ်ကဃုာ်ထံၣ်န့ၢ်ပုၤဟ့ၣ်တၢ်လၢအဟ့ၣ်လုာ်လၢတၢ်ဆဲးကျိးတၢ်လၢတ ကပပုၤဖျဲးဒီးတၢ်မၤစၢၤအတၢ်ဖိးတၢ်မၤဖိးမံဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဖီတၢ် ၈

တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဘၣ်ဃးတၢ်သူဝဲဒၣ် NDIS ဒီးတၢ်မၤန့ၢ်သူတၢ်မၤစၢၤအဖိးမံဒီးလုာ်လၢတၢ်ဆဲးကျိးတၢ်လၢတ ကပပုၤဖျဲးန့ၢ်တၢ်ဆဲးကျိးဆဲးကျါအီၤဆူ CALD အပုၤတၢ်တဖၣ်ဒီးပုၤပၣ်ဃုာ်ပၣ်ဂီၢ်တုၤလီၤတီၤလီၤကတၢ် န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဖိးတၢ်မၤတဖၣ်

19. မၤသကိးဃုာ်တၢ်ဒီး NDIS ခိၣ်မံးရှၢၣ်လၢတၢ်ကမၤဒိန်ထိန်ဒီးနီၤဟ့ၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဃုာ်ဒီး NDIS အပုၤဟ့ၣ်လီၤတၢ်မၤစၢၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဟ်ဖျိၣ်မၤသကိးတၢ်ဒီးပုၤဟ့ၣ်လီၤတၢ်မၤစၢၤတ

ဖုတ်လၢတၢ်ကမၤအါထီၣ်အဝဲသ့ၣ်အတၢ်န့ၣ်ပၢၢ်ဘၣ်ထွဲဒီးအဝဲသ့ၣ်အလီၢ်ကဝီၤပုၤတၢ်တၢ်န့ၣ်လီၤ.
ရဲၣ်ပုၤတၢ်မုၢ်လၢကွၢ်စီၤလၢအဝဲသ့ၣ်အဂီၢ်လၢတၢ်ကဟ့ၣ်လီၤတၢ်ဆီၣ်ထွဲဒီးတၢ်မၤစၢၤဆူ CALD အ
ပုၤတၢ်တၢ်ဖၣ်အဂီၢ်လၢအဖိးမံကတၢ်ဒီးလုၢ်လၢတၢ်ဆဲးတၢ်လၢတကပပူၤဖျဲးန့ၣ်လီၤ.

20. မၤသကိးဃုာ်တၢ်ဒီး NDIS ခိၣ်မံးရှၢၣ်လၢတၢ်ကမၤဒိၣ်ထီၣ်ဖျါတၢ်ဂ့ၢ်အတၢ်လီၤကရၢကရိတၢ်ဒီး
ဆူညါတၢ်ဆဲးကျိးဆဲးကျါလၢတၢ်ကမၤအါထီၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါဘၣ်ဃးတၢ်ဃုထၢဒီးတၢ်ဖိၣ်ဂၢၢ်တၢ်
အိၣ်သးအစိကမီၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤပုၤဃုာ်မ့ၢ် CALD ပုၤဃုာ်ပုၤဂီၢ်လၢတၢ်ကဃုထၢပုၤ
ဟ့ၣ်လီၤတၢ်မၤစၢၤတဖၣ်,ဆီတလဲပုၤဟ့ၣ်လီၤတၢ်မၤစၢၤတဖၣ်, သူၣ်ထီၣ်တၢ်ဒိသဒီးတီၣ်ထီၣ်
တၢ်ကဒူးကဒ့ၣ်တဖၣ်ဒဲလဲၣ်န့ၣ်လီၤ.

21. ဟံၣ်ဖျိၣ်မၤသကိးဃုာ်တၢ်ဒီး NDIS ခိၣ်မံးရှၢၣ်လၢတၢ်ကမၤဒိၣ်ထီၣ်တၢ်မၤအတီၤပတီၢ်အဖုၣ်က
တၢ်တဖၣ်လၢပုၤဟ့ၣ်လီၤတၢ်မၤစၢၤတဖၣ်ကဘၣ်လူၤဟံၣ်မၤထွဲ,ဒ်န့ၣ်အသိးတၢ်ထီၣ်ဒွဲးလၢအ
ကံၢ်အစိအိၣ်လၢအရဲၣ်လီၤတၢ်မၤစၢၤလၢအဖိးမံလၢလုၢ်လၢတၢ်ဆဲးတၢ်လၢအဂီၢ်မ့ၢ်တၢ်မနုၤလဲၣ်
န့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤအတီၤပတီၢ်တဖၣ်ဒီးကံၢ်စိအတၢ်ထီၣ်တၢ်ဒွဲးတဖၣ်န့ၣ်တၢ်ဆဲးကျိးဆဲးကျါအီၤရဲၣ်
ဖိဆူ CALD ပုၤဃုာ်ဟံၣ်ဂီၢ်ဒီးပုၤဟ့ၣ်တၢ်တဖၣ်အအိၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဖိတၢ် ၉

NDIS ပုၤဟ့ၣ်လီၤတၢ်မၤစၢၤတဖၣ်ဟ့ၣ်ဝဲဒၣ်ကံၢ်စိအတၢ်မၤစၢၤတဖၣ်လၢအဖိးမံဒီးလုၢ်လၢတၢ်ဆဲးတၢ်
လၢ,အခီဆၢတၢ်ဃုထီၣ်ဒီးမၤတၢ်ပုၤတၢ်ပူၤဖျဲးန့ၣ်အါထီၣ်လီၤ.

တၢ်ဖိးတၢ်မၤတဖၣ်

22. ထံၣ်သ့ၣ်ညါတၢ်တၢ်တၢ်ဒီးတၢ်နိးတၢ်ဘျးလၢ CALD အပုၤတၢ်တၢ်ကရၢကရိတဖၣ်ဘၣ်ကွၢ်
ဆၢၣ်မံၣ်ဝဲဒၣ်လၢအတၢ်ဟ့ၣ်လီၤသးနီၢ်ခိၣ်ကွၢ်ဂီၤတလၢတပုၤတဆူၣ်တချ့အတၢ်ဆီၣ်ထွဲ(ပုၤဃုာ်

တင်ဆိန်ထွဲအတင်ရုံကျဲပေးဆွေးတင်ကွပ်ထွဲလိလိန့ၣ်လီၤ). မၤသကိးဃုာ်တင်ဒီးပဒိာ်အကရၢ တဖၣ်ဒီးကရၢအဒုလၢတၢ်ကယဲၣ်လီၤဘျီလီၤတၢ်နိးတၢ်ဘျးသ့ၣ်တဖၣ်အံၤန့ၣ်လီၤ.

23. မၤသကိးဃုာ်တင်ဒီးပဒိာ်အတၢ်ကရၢကရိတဖၣ်ဒီးပုၤဟံဃုာ်မၤသကိးတၢ်လၢအဂၤလၢမ့ၢ်တၢ် ကမၤအါထီၣ်ပုၤကတိၤကျိးထံတၢ်လၢအအိၣ်ဒီးတၢ်စဲပနီၣ်လၢအဟဲခိဖျိ National Accreditation Authority for Translators and Interpreters (NAATI) (ထံကီၢ်ပုၤဟ့ၣ် တၢ်စဲပနီၣ်ဆူပုၤကျိးထံတၢ်ဒီးပုၤကတိၤကျိးထံတၢ်တဖၣ်)ပုၤလၢအနၢ်ပၢ် NDIS ဒီးသးနီၢ်ခိက့ၢ် ဂီၤတလၢတပျဲတဆူၣ်တချ့အခွဲးအယာ်တဖၣ်အနီၢ်ဂံၢ်ဒ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ.

4.5 တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤထၢဖျိာ်

တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤထၢဖျိာ်န့ၣ်ဘၣ်ဃးဒီး NDIA အတၢ်ထၢဖျိာ်ဒီးသ့ၣ်ဒၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤထၢဖျိာ်လၢတၢ်က သ့ၣ်ညါနၢ်ပၢ်ဂ့ၢ်ထီၣ် CALD အပုၤပၣ်ဃုာ်ပၣ်ဂီၢ်တဖၣ်ဒီးအဝဲသ့ၣ်အတၢ်လိာ်ဘၣ်တဖၣ်,မၤဂ့ၢ်ထီၣ်တၢ် မၤစၢၤအတၢ်ဖဲးတၢ်မၤတဖၣ်ဒီးနၢ်ပၢ် NDIS အတၢ်ဒိဘၣ်မၤဟူးအီၤန့ၣ်လီၤ.

ဖိတၢ် ၁၀

NDIA သ့ၣ်ဒၣ် 'CALD' အခိပညီလၢတၢ်မၤကဲထီၣ်သကိးအီၤဒီးအၢၣ်လီၤတူၢ်လိာ်သကိးအီၤ လၢအဆိၣ် ထွဲတၢ်ဟံဖျိာ်မၤသကိးတၢ်လၢအဘၣ်ဒီးတၢ်ဂ့ၢ်ထၢဖျိာ်လၢအကဲဘျးတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဖဲးတၢ်မၤတဖၣ်

24. မၤသကိးတၢ်ဒီး CALD အပုၤတဝါတဖၣ်ဒီးပဒိာ်အကရၢတဖၣ်လၢတၢ်ကမၤဒိာ်ထီၣ်ဒီးထူးထီၣ် ရၢလီၤ CALD အခိပညီလၢအဒုးဟံဃုာ်ဟံဃုာ်ဂီၢ်အါထီၣ်တၢ်လၢဟံဃုာ်ပနီၣ်လုာ်လၢတၢ်ဆဲးတၢ်လၢဒီး ကျိာ်အတၢ်ဘၣ်ထွဲလိာ်အသးန့ၣ်လီၤ. မၤသီထီၣ် NDIA တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအတၢ်ထၢဖျိာ်အကျိၤအ ကျဲတဖၣ်လၢကအိၣ်လိလိဒီးတၢ်အခိပညီတခါအံၤန့ၣ်လီၤ.

ဖီတၢ် ၁၁

တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဒီးတၢ်ဆၢတံၢ်လၢအဒိးသန့ထီၣ်လၢတၢ်အုၣ်သးန့ၣ် NDIA ဒီပုၤန့ၣ်ပုၤဃုာ်မၤသကိးတၢ် တဖၣ်သူၤအီၤလၢတၢ်ကမၤဂ့ၢ်ထီၣ်တၢ်မၤစၢၤတဖၣ်,တၢ်လဲၤခိဖျိတဖၣ်,တၢ်မၤအစၢၤလၢအအိၣ်ထီၣ်တဖၣ် လၢ CALD အပုၤဟံၣ်ဃုာ်ဟံၣ်ဂီၢ်တဖၣ်အဂီၢ်လီၤ.

တၢ်ဖံးတၢ်မၤတဖၣ်

25. တၢ်ဃုာ်သ့ၣ်ညါမၤလိ, တၢ်ထံၣ်သ့ၣ်ညါဒီးတၢ်ထုးထီၣ်ရၤလီၤတၢ်ဂ့ၢ်အသီလၢပုၤဟံၣ်ဃုာ်ဟံၣ်ဂီၢ်လၢ CALD အတၢ်အိၣ်သးတဖၣ်ကပျဲၤNDIS အပုၤမၤတၢ်ဖိ,ပုၤမၤသကိးဃုာ်တၢ်ဒီးတၢ်မၤအဒုတဖၣ် ကၢ်မၤဝဲဒၣ် တၢ်ဆၢတံၢ်လၢအဒိးသန့ထီၣ်လၢတၢ်အုၣ်သးန့ၣ်လီၤ.

4.6 တၢ်မၤစၢၤတုၤလီၢ်တုၤကျဲ

တၢ်မၤစၢၤတုၤလီၢ်တုၤကျဲန့ၣ်ဘၣ်ဃးဒီးတၢ်သူၣ်ထီၣ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲဒီးတၢ်မၤစၢၤတဖၣ်လၢတၢ်ပညိၣ်လီၤ အီၤလၢတၢ်သိၣ်လိဒီးဘျးစဲပုၤကညိဒီးပုၤတဝၢတဖၣ်လၢ NDIA အပူၤကွံာ်တဘျးစဲမၤသကိးဘၣ်တၢ် ဂ့ၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဖီတၢ် ၁၂

တၢ်န့ၣ်ပၢၢ်ဝဲဒၣ် NDIS ဒီးသးနီၢ်ခိက့ၢ်ဂီၤတလၢတပျဲၤတဆူၣ်တချ့ၤလၢ CALD အပုၤတဝၢတဖၣ်အဖီခိၣ် န့ၣ်ဒိၣ်ထီၣ်အါထီၣ်လီၤ. တၢ်အံၤပုၤဃုာ် NDIS အတၢ်ကြးဘၣ်တုၤထီၣ်ထီၣ်ဘး,လံာ်ပတံထီၣ်အကျိၤ အကွံာ်ဒီးတၢ်ထံၣ်လၢအကမၢ်လၢအအိၣ်ထီၣ်သ့ၣ်လၢအအိၣ်ဝးတရံးသးနီၢ်ခိက့ၢ်ဂီၤတလၢတပျဲၤတဆူၣ် တချ့ၤတၢ်နိးတၢ်ဘျးတခါလၢတၢ်ကမၤန့ၣ်သူဝဲဒၣ် NDIS န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဖံးတၢ်မၤတဖၣ်

26. မၤသကိးဃုာ်တၢ်ဒီး NDIS ခိၣ်မံးရှၢၣ်ဒီး CALD အပုၤတဝၢလၢတၢ်ကဒုးဒိၣ်ထီၣ်တၢ်မၤအကျဲ ခိၣ်သ့ၣ်တခါလၢတၢ်ကမၤအါထီၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါဘၣ်ထွဲဒီး NDIS ဒီးသးနီၢ်ခိက့ၢ်ဂီၤတလၢတပျဲၤ

တဆူတချအခွဲအယာ်လၢ CALD အပူတဝါလၢအပုဃုာ်ပုဂံတဖၣ်အကျိဒီးယဲၣ်လီၤ ဘျါလီၤတၢ်ထံၣ်လၢအတဂ့ၤလၢအအိၣ်ဝးတရံးသးနီၢ်ခိက့ၢ်ဂီၤတလၢတပျဲတဆူတချန့ၣ်လီၤ. အကြးသူတၢ်န့ၣ်ပုဃုာ်မၤသကိးတၢ်အကျိအကွၢ်လၢတဒ်သိးလိာ်အသးအါခါယုာ်ဒီးတၢ်ဂ့ၢ် တၢ်ကျိလၢအအိၣ်ဝဲဒၣ်လၢနီၢ်ကစၢ်အကျိန့ၣ်လီၤ.

27. ထံၣ်သ့ၣ်ညါ,မၤအိၣ်ထီၣ်ဒီးဆိၣ်ထွဲတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတဖၣ်လၢအအိၣ်ဟဲလၢပူၤတဝါအတၢ်ကရၢ ကရိတဖၣ်လၢတၢ်ကမၤဆူၣ်ထီၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါဘၣ်သး NDIS (ပုဃုာ်တၢ်ကြးဘၣ်တုၤထီၣ် ထီၣ်ဘး) ဒီးမၤစ့ၤလီၤတၢ်ထံၣ်လၢအတဂ့ၤလၢအအိၣ်ဝးတရံးသးနီၢ်ခိက့ၢ်ဂီၤတလၢတပျဲတ ဆူတချလၢ CALD အပူတဝါလၢတၢ်ပညိၣ်လီၤဟံၣ်အကျိန့ၣ်လီၤ. မၤဒိၣ်ထီၣ်တၢ်ဆဲးကျိးဆဲး ကျိဆံ့ဆံ့လၢတၢ်မၤအဒုအပူၤလၢတၢ်ကမၤဆူၣ်ထီၣ်တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤဒီးဟ့ၣ်တၢ်န့ၣ် ကျဲလၢမ့ၢ် NDIS အပူၤမၤတၢ်ဖိဒီးပူၤမၤသကိးယုာ်တၢ်တဖၣ်ဟံၣ်ပုဃုာ်ပုဂံသ့ၣ်ဒီးဆိၣ်ထွဲမၤစ့ၤ တၢ်သ့ၣ်န့ၣ်လီၤ.

28. မၤသကိးတၢ်ဒီးတၢ်ကရၢကရိတဖၣ်ဒီးကရၢခိၣ်ကျိၢ်တဖၣ်လၢတၢ်ကသ့ၣ်ထီၣ်တၢ်သ့ၣ်ဘၣ် ဘၣ်ထွဲဒီးကျိမိၢ်ပုၢ်အတၢ်မၤစ့ၤတဖၣ်(ပုဃုာ်တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့အပူၤစဲၣ်နီၤတဖၣ်လၢအဒိမ့ၢ် ဒ်သိးထီၣ်ရီၤကသံၣ်သရၣ်တဖၣ်,သိၣ်မ့ၢ်တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့အပူၤစဲၣ်နီၤတဖၣ်ဒီးကသံၣ်သရၣ် စဲၣ်နီၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ). ပညိၣ်လီၤလၢမ့ၢ်တၢ်ကဆိၣ်ထွဲပူၤလၢအအိၣ်ဒီးသးနီၢ်ခိက့ၢ်ဂီၤတလၢတပျဲ တဆူတချလၢအိၣ်ဟဲလၢ CALD လၢတၢ်ကမၤန့ၢ်သူဝဲဒၣ် NDIS အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

5. ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ

တစ်ဖက်တစ်ကျခိုခိုသွားအံ့ကစားထိပ်မတော်ဖဲ၂၀၂၄နံ့ထိပ်သီတု၂၀၂၈ နှစ်လီၤ. [တမ်းတမ်းမအတင်ရဲၣ်](#)
[တင်ကျဲၤ](#) နှစ်တင်ကသူယုာ်အီၤဒီးတမ်းမအကျဲခိုခိုသွာ်လီၤ. အတင်ကွဲးရဲၣ်လီၤတဖၣ်-

- မှ်တမ်းမတခါစုာ်စုာ်တင်ကမၤအီၤဒဲလဲာ်
- တမ်းမတခါစုာ်စုာ်အတင်ဆၢကတီၢ်အယုာ်
- တင်အစၢလၢအအိၣ်ထိပ်ခိဖျိတမ်းမတခါစုာ်စုာ်အသိလီၤ
- တင်ထံၣ်ဒွဲးတင်လၢတင်ကလူၤကွဲးဒီးပဲာ်ထံၣ်နီၤဖးတင်ဂုၤထိပ်ပသီထိပ်နှံၣ်လီၤ.

တနံၣ်စုာ်စုာ်တင်ဂုၤထိပ်ပသီထိပ်အတင်ဟံၣ်ဖျါအခိၣ်ထံးတဘျီတင်ကထုးထိပ်ရၤလီၤအီၤဖဲ ၂၀၂၄ နံၣ်
အကတၢ်နှံၣ်လီၤ. တင်အံၤကဟံၣ်ဖျါတင်ဂုၤထိပ်ပသီထိပ်လၢတင်မၤတုၤထိပ်တမ်းမအကျဲခိုခိုသွာ်အတင်
ဖဲးတမ်းမဒီးအစၢလၢအအိၣ်ထိပ်တဖၣ်နှံၣ်လီၤ. ဒ်တင်လၢအဘၣ်ထွဲဒီးတမ်းမအကျဲအကျဲတခါအံၤအ
သိး NDIA ကကွဲးတင်ထံၣ်တင်ဟံၣ်သးလၢ EAG ဒီးပုၤဟံၣ်ယုာ်မၤသကိးတင်လၢအဂၤတဖၣ်နှံၣ်လီၤ.

တင်ကန့ၣ်ဝဲဒၣ်ဒီးတမ်းမလိၣ်န့ၣ်တင်လၢတင်ထံၣ်တင်ဟံၣ်သးလၢတင်ဆၢကတီၢ်တခါအိၣ်ပညီမ့ၢ်ဝဲ NDIA မၤ
တုၤထိပ်ထိပ်ဘး CALD ပုၤဟံၣ်ယုာ်ဟံၣ်ဂီၢ်အတင်လိၣ်ဘၣ်တဖၣ်ခိဖျိတင်ကဒိဆၢတင်ဆူတင်ဆီတၢ်အ
သးတဖၣ်ဒီးတင်ထံၣ်တင်ဟံၣ်သးလၢအအိၣ်ဟဲလၢသးနီၢ်ခိကွဲးဂီၢ်တလၢတပျဲတဆူာ်တချ့ဒီး CALD က
ရၢအဒုတဖၣ်နှံၣ်လီၤ.

တင်ကွဲးဟ့ၣ်ဒီးတင်ဟံၣ်ဖျါထိပ်လၢအလဲၤအသးဆူညါအကွဲးအဂီၢ်လၢအဘၣ်ထွဲဒီးတမ်းမအကျဲခိုခိုသွာ်
ကဒုးနဲၣ်မ့ၢ် NDIS အံၤမၤဂုၤထိပ်တင်အစၢတဖၣ်လၢပုၤလၢအအိၣ်ဒီးသးနီၢ်ခိကွဲးဂီၢ်တလၢတပျဲတဆူာ်
တချ့လၢ CALD အတင်အံၤသးဒီးကထံၣ်န့ၣ်လီၢ်ကဝီၤလၢတင်ဂုၤထိပ်အဂီၢ်နှံၣ်လီၤ.

NDIA နှံၣ်ဟ့ၣ်လီၤသးမၤတင်လၢတင်ကမၤသကိးတင်ဘူးဘူးယုာ်ဒီးပုၤလၢအအိၣ်ဒီးသးနီၢ်ခိကွဲးဂီၢ်တလၢ
တပျဲတဆူာ်တချ့လၢအအိၣ်ဟဲလၢ CALD အတင်အိၣ်သးအဝဲသ့ၣ်အဟံၣ်ဖိယီဖိဒီးပုၤကွဲးထွဲကဟ့
ကယာ်တင်တဖၣ်,ကရၢခိုခိုသွာ်တဖၣ်,သးနီၢ်ခိကွဲးဂီၢ်တလၢတပျဲတဆူာ်တချ့ခါစးကရၢတဖၣ်ဒီးပုၤ
ဟ့ၣ်လီၤတင်မၤစၢတဖၣ်ဆူညါနှံၣ်လီၤ. NDIA ကမၤတင်အံၤလၢတင်ကမၤလီၤတင်တမ်းမအကျဲခိုခိုသွာ်

နန်ဒီဆာဝဲဒန် CALD အပုၤတၢတဖၣ်ဒီးသးနီၣ်ခိက့ၢ်ဂီၤတလၢတပျဲၤတဆူၣ်တချ့ဒီး CALD အ ကရၢအ ဒုတဖၣ်လၢခါဆူညါန့ၣ်လီၤ.

၆. လံာ်ပိာ်ထွဲ က

ကရၢအချၢပုၤဟ့ၣ်ကူၣ်တၢ်အကရူၢ်ဖိအစရီၤ(ခိဖျိတၢ်ကရၢကရီၤ)

- Action on Disability within Ethnic Communities (တၢ်ဖံးတၢ်မၤလၢသးနီၢ်ခိက့ၢ်ဂီၤတလၢတပဲ့ၤတဆူၣ်တချ့ၤလၢကလုာ်ဒူၣ်အပုၤတဝၢတဖၣ်အကျါ)
- Amparo Advocacy Inc (အဲၣ်(မ)ဖၣ်ရိၣ်ပုၤကတိၤခဲးတၢ်ကရၢ)
- Canberra Multicultural Community Forum (ခဲဘရၢၣ်လုာ်လၢထူၤသန့အါမံၤပုၤတဝၢတၢ်ကူၣ်လိာ်အိၣ်သကိး)
- Disability Advocacy Network Australia (သးနီၢ်ခိက့ၢ်ဂီၤတလၢတပဲ့ၤတဆူၣ်တချ့ၤပုၤကတိၤခဲးတၢ်အပုၤဘျးစဲအီးစတြၢလယါ)
- Deaf Australia (တၢ်န့ၢ်တအါအီးစတြၢလယါ)
- Disability Rights Advocacy Service (သးနီၢ်ခိက့ၢ်ဂီၤတလၢတပဲ့ၤတဆူၣ်တချ့ၤခွဲးယာ်တဖၣ်အပုၤကတိၤခဲးတၢ်အတၢ်မၤစၢၤ)
- Cultura (previously Diversitat) (ခလၢၣ်ချၢၣ်ရၢၣ်(လၢညါတၢ်သ့ၣ်ညါအိၤဒါၣ်ဘၢၣ်စံၣ်ထဲး)
- Diversity and Disability Alliance (တၢ်အါမံၤအါကလုာ်ဒီးသးနီၢ်ခိက့ၢ်ဂီၤတလၢတပဲ့ၤတဆူၣ်တချ့ၤသိၣ်မ့ၢ်ကရၢ)
- Ethnic Communities' Council of Victoria (ဒူၣ်ကလုာ်အပုၤတဝၢတၢ်ကိၣ်ကးကရၢဘံးထိရံၤယါ)
- Ethnic Communities Services Co-operative (ဒူၣ်ကလုာ်အပုၤတဝၢတၢ်မၤစၢၤပုၤမၤသကိးဃုာ်တၢ်)
- Federation of Ethnic Communities' Council of Australia
- Griffith University (ဂရံးဖံး(တ)ဖျၢၣ်စိမိၤ)
- Inclusion Australia (တၢ်ဒုးဟံးဃုာ်ဟံးဂီၢ်အီးစတြၢလယါ)
- Independent Advisory Council to the NDIA (NDIA တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးကိၣ်ကးကရၢသဘျ့)

- Kin (ခု(န))
- Mental Health Australia (သားတင်အိပ်ဆူအိပ်ချအီးစတြေးလယါ)
- Migrant Resource Centre Launceston (လီစဲးစတၢ်ပုၤဟးထီၣ်လၢအကစၢ်ထံကီၢ်ယုဖံး ဃုမၤကံၢ်ဂ့ၢ်ဝီခိၣ်ထံးလီၢ်ခၢၣ်သး)
- Migrant Resource Centre North-West (မုၢ်န့ၢ်ကလံၤစိး ပုၤဟးထီၣ်လၢအကစၢ်ထံကီၢ်ယု ဖံးဃုမၤကံၢ်ဂ့ၢ်ဝီခိၣ်ထံးလီၢ်ခၢၣ်သး)
- Multicultural Council of the Northern Territory (လုၢ်လၢ်ထူၤသန့အါမံၤကီၣ်ကးကရၢက လံၤစိးအဟီၣ်ကဝီၤ)
- Multicultural Disability Advocacy Association of NSW (NSW လုၢ်လၢ်ထူၤသန့အါမံၤ သးနီၢ်ခိက့ၢ်ဂီၤတလၢတပုၤတဆူၣ်တချ့ပုၤကတိၤခဲးတၢ်အကရၢ)
- Multicultural Youth Advocacy Network/s – Youth Disability CaLD Collective (လုၢ်လၢ်ထူၤသန့အါမံၤသးစၢ်ပုၤကတိၤခဲးတၢ်အဟ့ၢ်ယဲၤဘျးစဲ, တဖၣ်- သးစၢ်သးနီၢ်ခိက့ၢ်ဂီၤတ လၢတပုၤတဆူၣ်တချ့ CaLD တၢ်ဟံၣ်ဖျိၣ်ထီၣ်သး)
- National Disability Insurance Agency (ထံကီၢ်သးနီၢ်ခိက့ၢ်ဂီၤတလၢတပုၤတဆူၣ်တချ့အ တၢ်အုၣ်ကီၤအကရၢ)
- NDIS Quality and Safeguards Commission (NDIS ကံၢ်စီဒီးတၢ်ဒိသဒါအခိၣ်မံးရှၢၣ်)
- National Ethnic Disability Alliance (ထံကီၢ်ဒုၣ်ကလုၢ်သးနီၢ်ခိက့ၢ်ဂီၤတလၢတပုၤတဆူၣ် တချ့သိၣ်မ့ၢ်ကရၢ)
- NSW Refugee Health Service (NSW ပုၤဘၣ်ကီၤဘၣ်ခဲတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့အတၢ်မၤစၢၤအ တၢ်ဖံးတၢ်မၤ)
- Participant, family and carer nominee (ပုၤဟံၣ်ဃုၣ်ဟံၣ်ဂီၢ်,ဟံၣ်ဖိဃီဖိဒီးပုၤကွၢ်ထွဲကဟုက ယၢ်တၢ်အပုၤဒီးဃုထၢသး)
- People with Disability Australia (ပုၤလၢအအိၣ်ဒီးသးနီၢ်ခိက့ၢ်ဂီၤတလၢတပုၤတဆူၣ်တချ့ အီးစတြေးလယါ)
- Settlement Council of Australia (တၢ်ဆီလီၤလီၢ်အိၣ်ဆိးထံးကီၣ်ကးကရၢအီးစတြေးလယါ)

- Settlement Services International (တၢ်ဆီလီလီၤအိၣ်ဆိးထံးတၢ်မၤစၢၤဘီၣ်မုၢ်ထံးကီၢ်)
- Speak My Language (ကတိၤယကျိၣ်)
- SydWest Multicultural Services (စံးတနီၣ်မုၢ်န့ၣ်လုၢ်လၢ်ထူၤသန့အါမံၤအတၢ်မၤစၢၤတဖၣ်)
- TASC National (TASC ထံးကီၢ်ဒီဘၣ်)
- The University of Sydney (စံးတနီၣ်ဖျၢၣ်စီမိၤ)
- Women with Disabilities Australia (ပိၣ်မုၢ်လၢအအိၣ်ဒီးသးနီၢ်ခိၣ်က့ၢ်ဂီၤတလၢတပျဲၤတဆူၣ်တချ့အိးစကြၢ်လၢယါ)

၇. လံာ်ဘၣ်ထွဲ ခ

တၢ်ကွၢ်ဖျိၣ်က့ၤတၢ်ဟံၣ်ဃုာ်မၤသကိးတၢ်

NDIA ပာ်ဃုာ်မၤသကိးတၢ်ဒီးပုၤလၢအန့ၣ်ဖျါအသးဒ်ပုၤလၢအအိၣ်ဒီးလုာ်လၢတၢ်ဆဲးတၢ်လၢအတၢ်အိၣ်သးလၢအအိၣ်ဟဲလၢဟီၣ်ခိၣ်တၢ်လီၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤအကျါန့ၣ်လီၤ-

- Central America (လီၤခါၣ်သးအမဲရကၤ)
- South America (ကလံၤထံးအမဲရကၤ)
- Caribbean islands (ခရီးဘိၣ်ယၢၣ်ကိးတဖၣ်)
- Europe – North (ယူရပဉ်- ကလံၤစိး)
- Europe – Central (ယူရပဉ်- တၢ်ခါၣ်သး)
- Europe – East (ယူရပဉ်- မုာ်ထီၣ်)
- Africa – North (အၤဖျိၣ်ကၤ-ကလံၤစိး)
- Asia – North-East (အ့ၣ်ရှၢၣ် - မုာ်ထီၣ်ကလံၤစိး)
- Asia – Central (အ့ၣ်ရှၢၣ် - တၢ်ခါၣ်သး)
- Asia – South (အ့ၣ်ရှၢၣ် - ကလံၤထံး)
- Asia – South-East (အ့ၣ်ရှၢၣ် - မုာ်ထီၣ်ကလံၤထံး)
- Asia – West (အ့ၣ်ရှၢၣ်- မုာ်န့ၣ်)
- ပစံးဖဲးကိးတဖၣ်

NDIA ဟံၣ်ဃုာ်မၤတၢ်ဒီးပုၤလၢအန့ၣ်ဖျါအသးဒ်ပုၤလၢအကတိၤကျိၣ်ဒ်သိးဒီး-

- အဲကလံး
- အာ်ရါဘံး(ခ)
- တကါလီး(ခ)
- တာ်မ့(လ)

- ယပန်
- ဘဲန်ကန်လံန်
- ရျာရှာန်
- ဖြပ်စုန်
- ကွာမနီန်
- ခဲထိန်း(စ)
- ဘိန်ယဲးနန်မဲး(စ)
- မဲဒရဲ(န)
- ဟိန်ခွ(န)
- ဘဟါစန်မလါယူန်

NDIA ဒူးပန်ယုန်ပန်ဂီရီတဂါစုန်စုန်ဒီးကရူန်တဖန်လါအနဲန်ဖျါအသးဒ်ပုလါအဘန်ထွဲဒီးပုတဝါလါလတ်တဖန်အံနန်လီ-

- တရူးပုတဝါအကရူန်
- လုလ်တင်ဆဲးတင်လါအါမဲဟ်ဖျိန်ထီန်အသးအကရူန်
- တင်ဖဲးတင်မဲဘန်ထွဲဒီးသွံင်ထံးအပုမဲတင်ဖဲအကရူန် (လါ CALD အပုတဝါအါမဲအါကလုန်အကျါ)
- အန်ရါဘဲးပုတဝါအကရူန်
- ဘိန်ယဲးနန်မဲးပုကွန်ထွဲကဟုကယာ်တင်အကရူန်
- အန်ဖကန်ပုတဝါအကရူန်
- နီန်ပါလဲးတင်သွန်ကညီသးကညီပုဟးထီန်လါကစင်ထံကီရ်ယုဖဲးယုမဲတဖန်
- CALD သးစင်အကရူန်
- အစံဒိန်(ယစံဒိန်) ပုဘန်ကီဘန်ခဲအပုတဝါအကရူန်
- ပန်ကွန်ပိန်ပုတဝါအကရူန်

- ဟွန်ဒန်ပူတဝါအကရူာ်
- ပုနာ်တအာ, ပုနာ်တအာတထံာ်တဒီးတဒ်အိာ်ဒီးတဒ်နာ်ဟူတဒ်ကီတဒ်ခဲအပူတဝါအကရူာ်

NDIA ပာ်ဃုာ်မသကီးတဒီးတဒ်ကရုကရီလလာ်တဖာ်ဒ်တဒ်လါအဘာ်ထွဲဒီးထံကီပုမသကီးတဒ်အပူဟာ်ဃုာ်မသကီးတဒ်နာ်လီ-

- Access Community Services Limited (Access) (တဒ်မနာ်သုပူတဝါအတဒ်မၤစၤတဒ်ဟံာ်ပနီာ်)
- Access Plus WA Deaf (တဒ်မနာ်သုတဒ်ဆူညါမုာ်နာ်အီးစတြဲလယါတဒ်နာ်တအာ)
- Active Refugee and Migrant Integration in Australia (ပုဘာ်ကီဘာ်ခဲဒီးပုဟးထီာ်လါအကစၢ်ထံကီဃုဖံးဃုမအတဒ်ပာ်ဃုာ်လါအီးစတြဲလယါဟူးဂဲၤ)
- Amparo Advocacy Inc (အဲာ်(မ)ဖာ်ရီာ်ပုကတိၤခဲးတဒ်ကရု)
- Australia Refugee Association (အီးစတြဲလယါပုဘာ်ကီဘာ်ခဲအကရု)
- Australian Migrant Resource Centre (အီးစတြဲလယါပုဟးထီာ်လါနီာ်ကစၢ်ထံကီဒီးဃုဖံးဃုမၤဂံာ်ထံးအလီာ်ခါာ်သး)
- Centacare (စဲတဒ်ခဲ(ရ))
- Community Access and Services SA (ပုတဝါအတဒ်မနာ်သုတဒ်ဒီးတဒ်မၤစၤအတဒ်ဖံးတဒ်မၤကလံာ်ထံးအီးစတြဲလယါ)
- Deaf Connect (တဒ်နာ်တအာအတဒ်ဘျးစဲ)
- Deafblind Western Australians (နာ်တအာမဲာ်တထံာ်တဒ်မုာ်နာ်အီးစတြဲလယါ)
- Ethnic Communities' Council of NSW Incorporated (ကလုာ်ဒုာ်ပူတဝါကီာ်ကးကရုလါအဘာ်ထွဲဒီးနူစီးဝု(လ)စုလီဃုာ်ကရု)
- Fortify Health Group (တဒ်မၤဆူာ်ထီာ်တဒ်အိာ်ဆူာ်အိာ်ချ့အကရူာ်)
- Multicultural Communities Council of SA (လုာ်လါတဒ်ဆဲးတဒ်လါအါမံၤပုတဝါတဖာ်အကီာ်ကးကရုကလံာ်ထံးအီးစတြဲလယါ)
- Multicultural Australia (လုာ်လါတဒ်ဆဲးတဒ်လါအါမံၤအီးစတြဲလယါ)

- National Care Society (ထံကီၢ်တၢ်ကွၢ်ထွဲကဟုကယၢ်အပုၤတၢ်)
- Queensland Program of Assistance to Survivors of Torture and Trauma
(ခွၢ်စလဲ(န)တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤဘၣ်ထွဲဒီးတၢ်မၤစၢၤတၢ်ဆူပုၤအိၣ်မူအိၣ်ဂဲၤဒီးတၢ်ဒိတီၢ်ဒီးတၢ်ပျံၤတီၢ်အတၢ်ဂ့ၢ်ကီ)
- Foundation House (The Victorian Foundation for Survivors of Torture Inc) (ဂံၢ်ခိၣ်ထံးအဟံၣ်, ဘံးထိရံၤယါဂံၢ်ခိၣ်ထံးကရၢလၢပုၤအိၣ်မူအိၣ်ဂဲၤဒီးတၢ်ဒိတီၢ်အတၢ်ဂ့ၢ်ကီ)
- မုၢ်န့ၢ်အိးစတြၢ်လယါအကရၢဘၣ်ထွဲဒီးတၢ်န့ၢ်တအၢ
- World Wellness Group (ဟီၣ်ခိၣ်တၢ်အိၣ်မုၢ်ဆိးပၤအကရၢ)

၈. လံာ်ဘၣ်ထွဲ ဂ

တၢ်ကွၢ်လဲၣ်အတၢ်ကဆိကမိၣ်ဃုာ်တဖၣ်ဒီးတၢ်ဂ့ၢ်ကီတဖၣ်

တၢ်မၤအကျဲခိၣ်သ့ၣ်ဒီးတၢ်ဖံးတၢ်မၤအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤဃာ်လီၤဘျါလီၤလီၤကဝီၤအကါဒိၣ် ၆ ခါလၢတၢ်ထံၣ်န့ၢ်အီၤလၢတၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်သကိးအကျိၤအကွၢ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်နီၤဖး ၃ န့ၣ်နဲၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်တၢ်တၢ်အခိၣ်သ့ၣ် ၃ ခါလၢအအိၣ်လၢလီၤကဝီၤအခိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤအပူၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဂ့ၢ်လၢတၢ်ကဘၣ်ဆိကမိၣ်အီၤဒီးတၢ်တၢ်တၢ်ဆူညါတဖၣ်န့ၣ်ဘၣ်တၢ်ထုးဖျါထီၣ်အီၤခိၣ်ဖျါတၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်လၢအဘၣ်ထွဲဒီးတၢ်မၤအကျဲခိၣ်သ့ၣ်ဒီးတၢ်ဖံးတၢ်မၤအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂ့ၢ်လၢတၢ်ကဘၣ်ဆိကမိၣ်အီၤဒီးတၢ်တၢ်တၢ်တဖၣ်န့ၣ်မၤဘၣ်ဒိကျိၤကျဲၤလၢ CALD အပူၤပၣ်ဃုာ်ပၣ်ဂီၢ်,အဝဲသ့ၣ်အဟံၣ်ဖိဃိတဖၣ်ဒီးအဝဲသ့ၣ်အပူၤကွၢ်ထွဲကဟုကယာ်အဝဲသ့ၣ်အတၢ်မၤန့ၢ်သ့ၣ်ဒီးသ့ၣ်ဒၣ် NDIS န့ၣ်လီၤ. တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤတၢ်န့ၣ်ဟူဘၣ်အီၤလၢတၢ်တဲသကိးဃုာ်ဒီးပူၤပၣ်ဃုာ်ပၣ်ဂီၢ်တဖၣ်အခါဖဲ NDIS တၢ်ကွၢ်သမံသမိးက့ၤ (၂၀၂၃)အကတီၢ်စ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ.

ဖဲတၢ်မ့ၢ်တဖၣ်လီၤဘျါလီၤအီၤခိၣ်ဖျါတၢ်တိာ်ကျဲၤတခါအံၤအခါဒၣ်လဲာ်, တၢ်ထံၣ်တၢ်ဆိကမိၣ်လၢတၢ်ရဲၣ်လီၤအီၤလၢလၢန့ၣ်တၢ်မုၢ်လၢလၢအနဲၣ်ခါဆူညါတၢ်ဖံးတၢ်မၤ,ဒီးမၤဂ့ၢ်ထီၣ်ကျိၤကျဲၤလၢ NDIA ပၣ်ဃုာ်မၤသကိးတၢ်ဒီးပူၤလၢအအိၣ်ဒီးသးနီၢ်ခိၣ်ကွၢ်ဂီၤတလၢတပျဲၤတဆူၣ်တချ့တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

- **တၢ်ပတံထီၣ်တၢ်လၢ NDIS အဂီၢ်**-လံာ်ပတံထီၣ်အကျိၤအကျဲန့ၣ်အပတီၢ်အိၣ်တဘျုးခါဒီးတၢ်န့ၢ်ပၢၢ်ဘၣ်အီၤတညီဘၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်တၢ်တၢ်လၢအဘၣ်ထွဲဒီးတၢ်န့ၢ်ပၢၢ်ဒီးတၢ်ထၢဖျိၣ်တၢ်အုၣ်သးလၢတၢ်လိၣ်ဘၣ်အီၤအဖိခိၣ်အိၣ်စ့ၢ်ကိးဝဲဒၣ်လီၤ. တၢ်အံၤဟံၣ်ဖျိၣ်အါထီၣ်အသးခိၣ်ဖျါတၢ်ဂံၢ်ထံးတဘျုးမံၤဒီးတၢ်တဘၣ်လိာ်ဖိဒုလၢတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ဒီးသးနီၢ်ခိၣ်ကွၢ်ဂီၤတလၢတပျဲၤကရၢအဒုတဖၣ်အဘၢၣ်စၢၤန့ၣ်လီၤ.
- **တၢ်ဂ့ၢ်အါမံၤအတၢ်ဘၣ်ထွဲလိာ်အသး**- ပူၤလၢအအိၣ်ဒီးသးနီၢ်ခိၣ်ကွၢ်ဂီၤတလၢတပျဲၤတဆူၣ်တချ့လၢအအိၣ်ဟဲလၢ CALD အပူၤတဝါအတၢ်လဲၣ်ခိၣ်ဖျါတဖၣ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးခိၣ်ဖျါတၢ်ဂ့ၢ်အါမံၤလၢအဒုးကဲထီၣ်အဝဲသ့ၣ်အက့ၢ်ပနီၣ်ဒ်သိးဒီးအမုၢ်ခါအတၢ်ဟံၣ်ဖျါအသး,သ့ၣ်ထံးအတၢ်တူၢ်ဘၣ်ပလၢၢ်

ဘဉ်,တၢ်ဘျဉ်တၢ်ဘၣ်ဒီးပုၤဂ့ၢ်ဝီၤမုၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ်အတၢ်အိၣ်သးအက့ၢ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂ့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤအတၢ်ဘျးစဲလိာ်အသးန့ၣ်လိာ်ဘဉ်ဝဲဒၣ်နီၢ်တၢ်ဂၤစ့ၢ်စ့ၢ်အဖီခိၣ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲဒီးတၢ်ခိၣ်ဆၢမၤန့ၢ်အီၤအတၢ်လၢအိၣ်ဟဲလၢ NDIS အပုၤမၤတၢ်ဖိ,တၢ်မၤအကျိၤအကျဲတဖၣ်ဒီးသန့တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

- **ပုၤဟ့ၣ်လီၤတၢ်မၤစၢၤအကံၢ်စီ**-သးနီၢ်ခိၣ်ကွၢ်ဂီၤတလၢတပျဲၤတဆူၣ်တချ့အတၢ်မၤစၢၤအကံၢ်အစီန့ၣ်တၢ်တဟ့ၣ်လီၤအီၤလၢတၢ်တမံၤဃီအဖီခိၣ်ဘဉ်ဒီးဘဉ်ဒိဘဉ်ထံးခိၣ်ဖျိ NDIS အိၣ်ဒီးတၢ်သ့တၢ်ဘဉ်အဆံးအစ့ၤလၢအတၢ်ကကွၢ်ဟ့ၣ်တၢ်မၤအကံၢ်အစီဒီးဒိသဒါပုၤပၣ်ဃုာ်ပၣ်ဂီၢ်တဖၣ်အတၢ်လဲၤခိၣ်ဖျိဃုာ်ဒီးပုၤဟ့ၣ်တၢ်မၤစၢၤတဖၣ်လၢတအိၣ်ဒီးပဒိၣ်တၢ်စဲပနီၣ်ဃာ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- **ပုၤဟ့ၣ်လီၤတၢ်မၤစၢၤအတၢ်ပြၢလိာ်အသး**-ဖျါတၢ်မၤအလီၢ်လၢတပြၢလိာ်အသးတဖၣ်မ့တမ့ၢ်ပုၤဟ့ၣ်လီၤတၢ်မၤစၢၤအသကံၢ်ပဝးလၢတပြၢလိာ်အသးန့ၣ်ဒုးကဲထီၣ်ပုၤဟံးဃုာ်ဟံးဂီၢ်တဖၣ်သ့ဝဲဒၣ်ပုၤဟ့ၣ်လီၤတၢ်မၤစၢၤတခါလၢတၢ်ဆိၣ်ထွဲတဘျးမံၤအဂီၢ်သ့လီၤ. တၢ်အံၤဒုးကဲထီၣ်တၢ်သးစဲအတၢ်သဘံၣ်သဘုၣ်ဒီးမၤစ့ၤလီၤပုၤပၣ်ဃုာ်ပၣ်ဂီၢ်အတၢ်ဃုထၢဒီးတၢ်ဖိၣ်ဂၢၢ်တၢ်သ့အစိကမိၤန့ၣ်သ့လီၤ.
- **ပဒိၣ်တၢ်ကရၢကရိတဖၣ်အဘၢၣ်စၢၤတၢ်ဟံးဖျိမၤသကိးတၢ်စ့ၤ**-တၢ်မၤဘဉ်လိာ်ဖိးဒုးသးလၢအအါန့ၣ်တၢ်လိာ်ဘဉ်အီၤလၢတၢ်ကထံၣ်န့ၢ်ဒီးဟ့ၣ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲလၢတၢ်လိာ်ဘဉ်အီၤ(အဒိန့ၣ်,လၢတၢ်ကသ့ၣ်ထီၣ်အဲကလံးကျိာ်အတၢ်သ့တၢ်ဘဉ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ).
- **ပုၤဟ့ၣ်လီၤတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့အတၢ်မၤစၢၤတဖၣ်အိၣ်စ့ၤ**-တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့အပုၤစဲၣ်နီၤတဖၣ်(ဟံးဃုာ်ထီၣ်ရီၤကသံၣ်သရၣ်တဖၣ်),တၢ်သ့ၣ်ညါန့ၢ်ပၢၢ်ဒီးတၢ်ထုးန့ၢ်သးလၢကမၤဂ့ၢ်ထီၣ်အဝဲသ့ၣ်အတၢ်သ့ၣ်ညါန့ၢ်ပၢၢ်လၢမ့ၢ်တၢ်ကဘဉ်ဆိၣ်ထွဲပုၤလၢအဘၢၣ်လိာ်ဖိးဒုးကတၢၢ်ဃုာ်ဒီးတၢ်မၤန့ၢ်သ့တၢ်ဃုထီၣ်အလံာ်တကွီၢ်တဖၣ်ဒ်လဲၣ်န့ၣ်စ့ၤဝဲဒၣ်လီၤ.
- **တၢ်လဲၤခိၣ်ဖျိဘဉ်ထွဲဒီးဟံၣ်ပုၤဃီပုၤဒီးဟံၣ်ဖိဃီတၢ်စ့ဆူၣ်ခိၣ်တကး**-ဟံၣ်ပုၤဃီပုၤဒီးဟံၣ်ဖိဃီတၢ်စ့ဆူၣ်ခိၣ်တကးဒုးကဲထီၣ်တၢ်နိးတၢ်ဘျးဆူညါလၢပုၤဟံးဃုာ်ဟံးဂီၢ်တၢ်တဖၣ်အဂီၢ်ဖဲမၤန့ၢ်သ့ဝဲဒၣ်ဒီးသ့ဝဲဒၣ် NDIS တၢ်ဆိၣ်ထွဲတဖၣ်အခါလီၤ.

National Disability Insurance Agency (ထံကီၼ်သး နီၼ်ခိက့ၼ်ဂီၼ်တလၢတပျဲၼ်တဆူၼ်တချ့အတၼ်အုၼ်ကီၼ်အကရၢ)

ndis.gov.au

လီၼ်တဲစိ ၁၈၀၀ ၈၀၀ ၁၁၀

Webchat ndis.gov.au

လူၼ်ယိၼ်က့ၼ်ပုၼ်လၢပပုၼ်ဂ့ၼ်ဝီၼ်အက့ၼ်အကွၼ်တဖၼ်အပူၼ်တက့ၼ်

[Facebook](#), [Twitter](#), [Instagram](#), [YouTube](#), [LinkedIn](#)

ပုၼ်လၢအလိၼ်ဘၼ်တၼ်မၤစၢၼ်ဃုာ်ဒီးအဲကလံးတဖၼ်

TIS: ၁၃၁ ၄၅၀

လၢပုၼ်လၢအနီၼ်တအၢမ့တမ့ၼ်အိၼ်ဒီးတၼ်ကီၼ်တၼ်ခဲလၢတၼ်ကန့ၼ်ဟူတၼ်အဂီၼ်

TTY: ၁၈၀၀ ၅၅၅ ၆၇၇

Voice relay: ၁၈၀၀ ၅၅၅ ၇၂၇

National Relay Service (ထံကီၼ်တၼ်ဆုၼ်ခိဆူညါတဆိအတၼ်မၤစၢၼ်)- relayservice.gov.au